

**TÜRKİYE'NİN MÜHENDİS KIZLARI PROJESİ LİSE PROGRAMI,
İZLEME VE ETKİ DEĞERLENDİRME RAPORU**

HAZIRLAYAN: ÖĞRETMEN AKADEMİSİ VAKFI

Temmuz 2020

Bu proje T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, T.C. Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, LİMAK Vakfı ve UNDP işbirliğiyle gerçekleştirilmiştir.

İçindekiler

YÖNETİCİ ÖZETİ.....	4
AMAÇ VE YÖNTEM	7
1. MESLEK SEÇİMİ VE TOPLUMSAL CİNSİYET İÇİN KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	9
2. PROGRAM HAKKINDA.....	10
3. DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	12
3.1. ÖĞRETMENLER.....	12
3.2. ÖĞRENCİLER.....	15
4. ETKİ ANALİZLERİ.....	16
4.1 TÜRKİYE’NİN MÜHENDİS KIZLARI ÖĞRETMEN EĞİTİCİ EĞİTİMİ.....	16
5. ÖĞRETMENE ETKİSİ.....	21
6. ÖĞRENCİYE ETKİSİ.....	27
6.1 ÖĞRENCİLERİN MESLEK SEÇİMLERİNDEKİ DEĞİŞİMLER VE ETKİLİ FAKTÖRLER.....	30
7. SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	34
EKLER – İZLEME FAALİYETLERİNDE KULLANILAN FORMLARDAN ÖRNEKLER.....	35

Grafikler Listesi

Grafik 1: Görev Yapılan İller	12
Grafik 2: Öğretmenlerin Branşları.....	13
Grafik 3: Öğretmen Cinsiyet Dağılımları.....	13
Grafik 4: Mesleki Çalışma Süreleri.....	14
Grafik 5: Sınıf Bilgisi.....	15
Grafik 6: Cinsiyet Dağılımları	16
Grafik 7: Eğitim Oturumları Değerlendirme Grafiği.....	17
Grafik 8: Eğitim Genel Değerlendirme Grafiği I	18
Grafik 9: Eğitim Genel Değerlendirme Grafiği II	19
Grafik 10: Eğitimci Değerlendirme Grafiği.....	20
Grafik 11: İletişim Becerileri Değişim Grafiği I.....	22
Grafik 12: Takım Olma Değişim Grafiği II.....	22
Grafik 13: Meslek Seçimi Liderliği Değişim Grafiği.....	23
Grafik 14: Hedef Kazanımlar Değişim Grafiği I.....	24
Grafik 15: Hedef Kazanımlar Değişim Grafiği II.....	25
Grafik 16: Öğrenci Hedef Kazanımlar I.....	27
Grafik 17: Öğrenci Hedef Kazanımlar II.....	28
Grafik 18: Öğrenci Hedef Kazanımlar III.....	29
Grafik 19 Meslek Grubu Seçimleri Değişim Grafiği.....	30
Grafik 20 Meslek Seçimine Etki Eden Faktörler Grafiği	31
Grafik 21 Meslek Seçiminde Motivasyonlar Kelime Bulutu.....	32

Yönetici Özeti

Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesi Lise Programı temelde öğrencilerin, velilerin ve öğretmenlerin mesleki rehberlik ve kariyer gelişimi çalışmaları ile **mesleki ön yargılarını kırmak, mühendislik mesleğinin tanıtılması yoluyla farkındalıklarını artırmak, kız öğrencilerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda mühendislik bölümlerini tercih etmelerine katkı sağlamak** amacıyla geliştirilen bir programdır. Programda, kız öğrenciler özellikle belirtilmiş olsa da program, hedef kitlesinde toplumu oluşturan unsurların dengesi merkeze alınarak diğer tüm öğrencileri de kapsamaktadır.

Etki araştırmasında, niteliksel ve niceliksel araştırma yöntemlerinin bir arada kullanıldığı karma bir araştırma metodolojisi benimsenmiştir. Saha çalışması Ağustos 2019'da başlayıp, Haziran 2020'de tamamlanmıştır. Araştırma kapsamında derinlemesine görüşmeler, odak grup çalışmaları, katılımcı gözlemleri ve anket uygulaması gerçekleştirilmiştir.

2019-2020 proje dönemi boyunca eğitici eğitimleri, sınıf içi öğrenci uygulamaları, saha buluşmaları gibi uygulamalardan öğretmen ve öğrenci örnekleminin toplamında **3403** dataya ulaşılmıştır. Toplam popülasyon ve ulaşılan örnekleme bakıldığında, araştırma evrenini **%95 güven** aralığında **±%5 hata payı** ile temsil ettiği hesaplanmıştır.

Türkiye'nin Mühendis Kızları Lise Programı Etki İzleme Araştırması kapsamında üretilen ve uygulanan nicel ve nitel izleme araçları şu başlıklarla özetlenebilir:

- Öğretmen Ön-Testi
- İçerik ve Yöntem Eğitici Eğitimi Değerlendirme Anketi
- Öğrenci Ön-Testi
- Öğretmen Son-Testi
- Öğrenci Son-Testi

Bu değerlendirme araçları kapsamında toplanan veriler, katılımlı gözlem, öğretmenlerle yapılan saha buluşmaları ve yazışmaları ile ÖRAV'da projenin koordinasyonunu sağlayan uzman eğitimcilerin yorum ve görüşleri ile birlikte edinilen bir genel görüş çerçevesi ile yorumlanarak yazılmıştır.

Özet Bulgular

Saha çalışması sonucunda verilerin analiz edilmesi ile projenin etkisi üç başlıkta incelemiştir:

- Eğitim Etkisi
- Öğretmenlere Etki
- Öğrenciye Etki

Araştırma bulgularına göre, projenin **en etkili, kalıcı ve uzun vadeli etkisi**, öğrencilerine meslek seçimlerinde rehberlik edecek **lider öğretmenleri** ortaya çıkarmasıdır. Bu öğrenme deneyiminin, kendi kişisel ve mesleki gelişimlerine yüksek düzeyde katkı sağladığını ifade eden öğretmenler, edindikleri bu yaklaşımı öğrencilerine ve meslektaşlarına aktarmışlardır. Öğrencilerin karakter, mizaç, beceri ve yetkinliklerine göre doğru meslek grubunu tercih etmeleri için onlara kılavuzluk etmişlerdir. Öğretmenler, kendilerinde de bulunan çeşitli kalıp yargıların farkına varmış, bunların öğrencilerdeki potansiyel etkilerini ortadan kaldırmak için kendilerini geliştirmişlerdir. Projenin öğretmenlere yönelik etkisi, projenin kalıcı ve sürdürülebilir bir sosyal etki yaratmasına katkı sağlamaktadır. Öğretmenlerin bu yıl çalıştıkları öğrenciler dışında sonraki dönemlerde de öğrencilerine mesleki rehberlik yapacak olmaları, sürdürülebilir bir sosyal etkiye işaret etmektedir. **Etkinin devamlılığı ilkesi**, burada işlemektedir.

Öğretmenler, proje ve hedefleriyle ilgili memnuniyetlerini sıklıkla ifade etmişler, bunun yanında projeye dair taleplerini de dile getirmişlerdir. Bu taleplerden en önemlisi, **projenin çok daha fazla öğretmene** ve Türkiye'nin **tüm illerine** yayılmasıdır. Bu amaçla önümüzdeki dönemde daha fazla öğretmene yaygınlaştırılması için aksiyon alınmasının ve özellikle **Milli Eğitim Bakanlığı'nın bu projedeki paydaşlığının** çok önemli olduğunu vurgulamaktadırlar.

Öğrenciler açısından değerlendirildiğinde projenin en göze çarpan verisi, öğrencilerin meslek seçimlerinin çok büyük bir çoğunluğunun **Mühendislik, Tıp, Veterinerlik, Sağlık Bilimleri** kategorilerinde yoğunlaşmasıdır. Uygulanan ön-son test karşılaştırmalarına bakıldığında en yüksek değişim puanına sahip kategori ise mühendislik kategorisidir. 1 yıl önce yaklaşık **%49** orana sahip **mühendislik** kategorisi, son testte **%53,16** orana yükselmiştir. Artış gösteren diğer kategoriler ise **Tıp/Sağlık Bilimleri, Fen Bilimleri, Uygulamalı Meslekler** ile **Eğitim ve Öğretmenlik** kategorileridir.

Bu nicel değişim ile öğrencilerin açık uçlu sorularda verdikleri yanıtlar birlikte düşünöldüğünde, COVID19 salgını nedeniyle Mart-Haziran 2020 döneminde yüz yüze eğitime ara verilmesini de içeren bu bir yıllık süreç, öğrencilerin yarısında bilinçli bir etki yaratırken diğer yarısının meslek seçimlerinde etkili olmamıştır. Mühendislik mesleğine olan ilgi başlangıçta yüksektir. Son testte bu ilginin daha da arttığı görünmektedir. **Kız öğrencilerin**, mühendislik mesleğine özellikle **genetik ve endüstri mühendisliklerine** gelişen bir ilgisinden söz etmek mümkündür.

Proje kapsamında 10 ildeki (Adana, Aydın, Bitlis, Diyarbakır, Samsun, Isparta, Ankara, İstanbul, İzmir, Balıkesir) 25 okuldan, 51 lider öğretmen 93 gönüllü öğretmen ile çalışmalar gerçekleşmiştir. Öğretmenler 9, 10 ve 11. Sınıf öğrencileriyle çalışma gruplarını belirlemişler ve çalışma takvimlerini oluşturarak düzenli uygulamalar yapmışlar ve faaliyetlerini ÖRAV e-Kampüs uzaktan eğitim portalı üzerindeki sosyal öğrenme grubunda paylaşmışlardır. Vakıf uzman eğitimcileri öğretmenlerle saha buluşmaları yaparak mentörlük çalışmalarını COVID19 salgını dönemine kadar olan bölümde yüz yüze, Mart ayından sonraki mentörlük buluşmalarını ise ülke genelinde uzaktan eğitim devam ettiği için e-Kampüs üzerinden sanal buluşmalarla gerçekleşmiştir. Öğrencilerle kadın mühendislerin bir arada olduğu rol model buluşmaları da salgın nedeniyle mühendislerimizin çektikleri videoların öğretmenler aracılığı ile öğrencilere ulaştırılması şeklinde gerçekleşmiştir.

Özellikle böylesi zorlayıcı bir dönemde, ihtiyaca karşılık gelen bir projenin paydaşı olmaktan **ÖRAV olarak**, memnuniyet duyuyor ve öğretmenlerden gelen talep ve beklentileri bizler de paylaşıyoruz. Kız çocuklarının güçlendirilmesi ve cinsiyetin meslek seçiminde bir etki faktörü olarak ortadan kalkmasını çok önemli buluyor, projenin kapasitesinin artmasını, hedef kitlesinin büyümesini, sosyal etkisinin daha da artmasını diliyoruz.

Amaç ve Yöntem

LİMAK VAKFI işbirliğiyle yürütülen “Türkiye’nin Mühendis Kızları Projesi Lise Programı” kapsamında gerçekleştirilen “Türkiye’nin Mühendis Kızları İzleme ve Değerlendirme Araştırması”nda eğitime katılan öğretmen profili ve öğretim teknikleri ihtiyaçları, öğrenci beklenti ve ihtiyaçları ile bu programın öğretmen ve öğrencide yarattığı etki ve değişimin saptanması hedeflenmiştir.

Araştırmanın ikincil amaçları şu şekilde listelenebilir:

2019-2020 proje dönemi boyunca eğitici eğitimleri, sınıf içi öğrenci uygulamaları, rol model buluşmaları gibi uygulamalardan öğretmen ve öğrenci örnekleminin toplamında **3403** dataya ulaşılmıştır. Toplam popülasyon ve ulaşılan örnekleme bakıldığında, araştırma evrenini %95 güven aralığında $\pm\%5$ hata payı ile temsil ettiği hesaplanmıştır.

Niceliksel veri toplama aracı olarak öğretmen ve öğrencilere çevrimiçi anket, dijital yüz yüze anket, ön-son test yöntemleri kullanılmıştır. Niteliksel veri toplama aracı olarak açık uçlu sorular, telefon grupları yoluyla yapılan gözlem ve yazışma raporları kullanılmıştır. Bu kapsamda, toplamda 3403 farklı data analize dahil edilmiştir. Araştırma sahası, Haziran 2020’de tamamlanmıştır.

Güvenilirlik referansını yükseltmek ve yanıtlama motivasyonlarını nötralize etmek adına ön-test ve son-test eşleştirmesinde öğretmen ve öğrencilere 6 haneli bir kodlama sistemi uygulanmıştır. Bu kod, ismin ikinci harfi, doğum yılı ve soyadın ikinci harfinden oluşmaktadır. Kodlama sistemi aynı zamanda kişilerin anonim kalabilmesini de sağlayarak verecekleri yanıtları güvenli hale getirmektedir.

Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesi Lise Programı Etki İzleme Araştırması kapsamında üretilen ve uygulanan nicel ve nitel izleme araçları şu başlıklarla özetlenebilir:

- Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesi Lise Programı Öğretmen Ön-Testi
- İçerik ve Yöntem Eğitici Eğitimi Değerlendirme Anketi
- Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesi Lise Programı Öğrenci Ön-Testi
- Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesi Lise Programı Öğretmen Son-Testi
- Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesi Lise Programı Öğrenci Son-Testi

Bu değerlendirme araçları kapsamında toplanan veriler, katılımlı gözlem, öğretmenlerle yapılan görüşmeleri ve yazışmaları ile Vakıfta projenin koordinasyonunu sağlayan uzman eğitimcilerin yorum ve görüşleri ile birlikte edinilen bir genel görüş çerçevesi ile yorumlanarak yazılmıştır.

Nicel veri analizinde, Excel ve SPSS kullanılırken; nitel verilerin analizinde bağlamsal söylem analizi ve doğrudan alıntılama yöntemlerine başvurulmuştur.

1. Meslek Seçimi ve Toplumsal Cinsiyet için Kavramsal Çerçeve

Karşılıklı olarak toplumsal cinsiyet dinamikleriyle birbirini şekillendiren kültürel davranışlar, insanların farklı mesleklere yönelik yeterliliklerine ve seçme davranışlarına etki etmektedir. Toplumsal cinsiyet rolleri, yeme-içme, tüketim, yaşam tarzı, kamusal ve özel alan davranış kodlarını dahi belirlerken, meslek seçiminde doğrudan rol oynaması şaşırtıcı değildir. Daha çok erken yaşta çocuklar, içine doğdukları dünyanın cinsiyete bağlı davranış kalıplarını edinmekte ve buna göre hareket etmektedirler.

Kadınlar ve erkeklerin edindikleri meslekler, başka bir deyişle kız ve oğlan çocuklarının yaptığı meslek seçimleri arasında çok ciddi farklılıklar vardır. Bu farklılıklar en çok kendini, teknik bilimler, iş piyasası ya da bilim alanında yapılan seçimlerden çok sanat alanında ve bakım mesleklerinde yapılan seçimlerde kendini göstermektedir. Erkekler geleneksel rollerle belirlenen dışında meslekler seçme konusunda pek de istekli değildirler.¹ Toplumsal cinsiyet kalıp yargıları kadınların genellikle fen, teknoloji, mühendislik ve matematik (STEM) alanlarında mesleki tercihler yapmamalarına neden olmaktadır. Erkek ve kız çocuklar cinsiyet rollerinin dayattığı ya da teşvik ettiği meslekleri seçmekte, bu dayatma ya da teşvik, çoğunlukla erkek çocuklar için, ilgilerinin peşinden gidip yeteneklerini geliştirmelerine olanak verebildiği halde, kız çocuklar için daha “düşük statülü” ve daha az kazanç getiren mesleklere işaret etmektedir. Buna bağlı olarak erkekler, kadınlara göre daha “itibarlı” sayılan mesleklere sahip olmakta, çalışma ortamında bulunan kadın çalışanları yönetmekte ve her iki cinsiyetin kariyer gidişatları arasında farklılıklar bulunmaktadır.

Güncel durumda, hızla değişen küresel koşullarda meslek seçiminde cinsiyet ayrımları olmadığı sanılsa da kız ve erkek çocukların mesleki gelişimlerinde onları yönlendiren pek çok kalıp yargının hala var olduğu yapılan birçok çalışmada ortaya konmuştur. Özellikle kız çocukların okula gidip gidemeyeceği, çalışıp çalışamayacağı, doktor, avukat, öğretmen, sanatçı, sporcu ya da bilim insanı gibi meslek gruplarından hangisinde çalışabileceği genel toplumsal kabuller çerçevesinde şekillenmektedir.² Kadının işgücüne katılımının artabilmesi için nitelikli bir donanıma sahip olabileceği eğitsel koşulların oluşması, mesleki yönlendirme ve meslek seçimi sürecinde cinsiyete bağlı sınırlandırıcı kalıp yargıların sürece yön vermesinin engellenmesi şarttır.

¹ Bkz. Hicran Çetin Gündüz, Sinem Tarhan (2017), İlkokul Öğrencilerinin Meslek Seçimlerine Yönelik Tutumlarında Toplumsal Cinsiyetin Etkisi, İlköğretim Online, Son Erişim Tarihi: 11.07.2020.

² Konuyla ilgili Lise öğrencileri üzerinde yapılmış bir araştırma için bkz. Mahmure Gökçen, Ayşenur Büyükgöze Kavas (2018) Meslek Seçiminde Toplumsal Cinsiyetin Rolü: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması, Kariyer Psikolojik Danışmanlığı Dergisi, Son Erişim Tarihi: 12.07.2020.

2. Program Hakkında

Kadınların iş gücüne katılımının en düşük olduğu profesyonel alanlardan biri mühendislik olarak dikkat çekiyor. Bu veriden hareketle kadınların mühendislik alanında daha fazla yer almalarını sağlayarak ülkemizin ekonomik ve sosyal güçlenmesine katkıda bulunmak amacıyla Limak Vakfı, T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nın (UNDP) proje ortaklığında 2015 yılında Türkiye'nin Mühendis Kızları projesi hayata geçirildi.

Projenin lise programında; toplumun daha geniş kesimlerinde farkındalık yaratılması ve erken yaşlarda oluşan mesleki tercihlere yönelik bilgilendirme faaliyetleri yürütülmesi hedeflendi. Bu kapsamda lise öğrencileri, öğretmenler ve veliler için mühendislik mesleğini tanıtıcı faaliyetler gerçekleştiriliyor. Bu faaliyetler sonunda öğrencilerin mühendislik mesleğini tanıyarak seçmeleri halinde elde edecekleri gelecek fırsatları konusunda haberdar olmaları amaçlandı.

Çocukların topluma ve hayata hazırlanmasında özellikle aile ve sosyal çevrenin rolü yadsınamaz. Bireylere tüm bilgi ve becerilerin kazandırılmasında ailenin yaklaşımı ve eğitimi temel oluşturmaktadır. Çocuğun okula başlaması ile çok önemli birçok değişken daha hayatına girer: Okul, öğretmenleri, arkadaşları ve okulda verilen eğitim... Eğitim bireylerin hem ülke hem de dünya vatandaşı olması için gerekli bilgi ve beceriler ile donanmasını sağlar. Bireylerin kendi ilgi, yetenek ve becerilerinin farkına vararak kendisinin farkındalığı ile çevresini tanımalarına rehberlik eder. Birey uğraşı alanlarının keşfiyle hem ekonomik faaliyet hem de etkili gelişimsel meşguliyet alanlarını tanır. Bireyin hayatını idame ettirmesi, kendisini gerçekleştirmesi, üretici potansiyelini hayata geçirmesi ve yaşadığı toplumun başta var olması, sonrasında gelişimini sağlayabilmesi için meslek edinmesi gereklidir. Bu durum toplumu oluşturan vatandaşları, kadın ve erkek ayırt etmeksizin kapsamalıdır. Ortaöğretim dönemi tam da bu noktada öğrencilerin bir mesleğe yönelmeleri için gerekli olan temel düşünce, duygu ve becerileri kazandıkları zaman dilimidir. Gençler, başarabilme inancına ve çalışmanın önemine inanmadıkça potansiyellerini hayata geçirmekte zorlanacaklardır. Bu amaçla bireylerin, **kendi özelliklerini tanımalarına, geleceklerini kurgularken hedeflerini belirlemelerine, hedeflere ulaşabilmek için gelişim planlarını oluşturmalarına, planlarını gerçekleştirmek için çalışmalarına rehberlik edecek birim ortaöğretimdir.** Ortaöğretim gençlerin ergenlik dönemlerini yaşadıkları ve lise eğitimlerini bitirdikten sonra hayatlarını nasıl sürdüreceklere karar verdikleri önemli bir dönüm noktasıdır.

İşte bütün öğrencilerin bu kararı verirken toplumu oluşturan bütünün bir parçası olma bilinci ile haklarının ve imkânlarının bilincinde olarak karar vermeleri, toplumun topyekûn kalkınması ve performansının işe koşulması için çok önemli fırsatlar sunar. Toplumun yaşam düzeyinin yükselmesi ve sosyal hayatın gelişmesi, bilgi teknolojilerinin üretilmesi ve bunun yaşamda kullanılması ile mümkündür. Mühendisler, bilgi ve teknolojinin üretilmesinde ve hayata aktarılmasında birinci derecede sorumlu ve görevlidirler. Ülkemizde gençlerin ilgisini, mühendislik mesleğine yöneltmek için ortaöğretim en önemli zaman dilimidir.

Bu bağlamda Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesi Lise Programı öğrencilerin, velilerin ve öğretmenlerin mesleki rehberlik ve kariyer gelişimi çalışmaları ile **mesleki ön yargılarını kırmak, mühendislik mesleğinin tanıtılması yoluyla farkındalıklarını artırmak, kız öğrencilerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda mühendislik bölümlerini tercih etmelerine katkı sağlamak** amacıyla geliştirilen bir programdır. Program, kız öğrenciler özellikle belirtilmiş olsa da hedef kitlesinde toplumu oluşturan unsurların dengesi merkeze alınarak diğer **tüm öğrencileri** de kapsamaktadır.

PROGRAMIN HEDEFLERİ

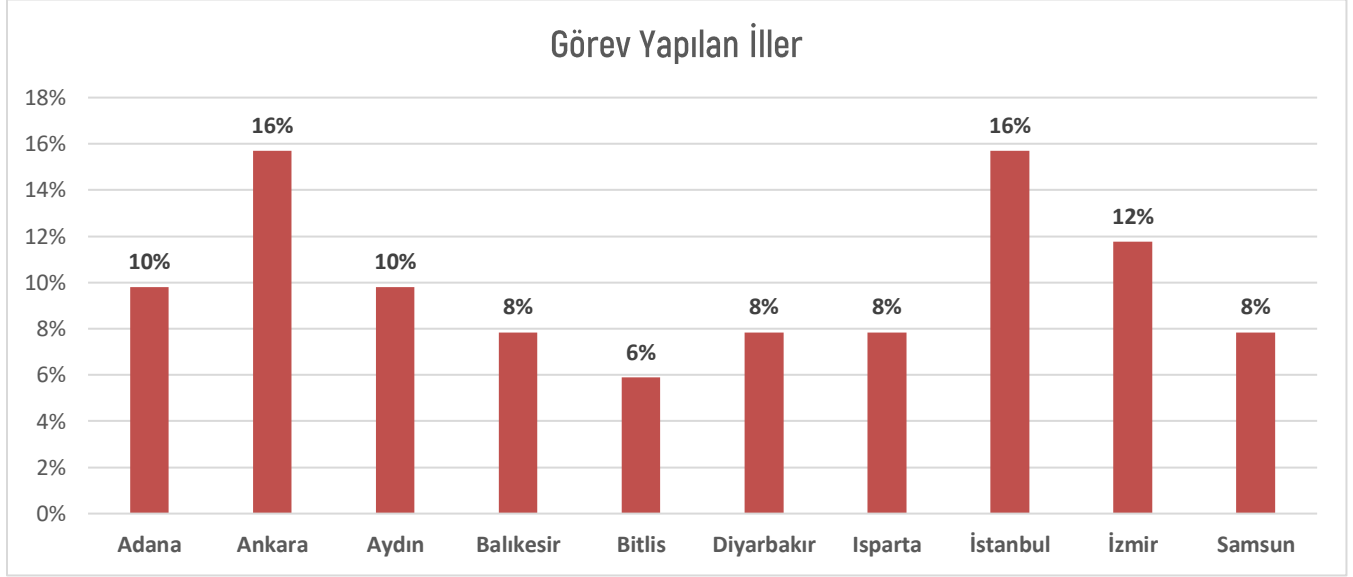
- Öğrencilerin kendi ilgi, yetenek ve kişilik özelliklerini göz önünde bulundurarak hedeflerini ve yaşam kariyerlerini belirlemeleri için bilinç kazanmalarını sağlamak,
- Öğrencilerin meslek seçiminde yetenek, ilgi, değer ve kişilik özelliklerinin rolünü değerlendirebilmelerini sağlamak,
- Öğrenci ve velilerin meslek seçimine ilişkin ön yargılarını fark ettirerek, kadınlara ve erkeklere uygun işler konusundaki yerleşik kalıplaşmış düşüncelerin sınırlılıklarını fark etmelerini sağlamak,
- Öğrencilerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda mühendislik alanını seçebilmelerine destek vermek ve mühendislik mesleğini seçmelerine engel olan diğer etkenleri ortadan kaldırmak,
- Rol model mühendislerin kariyer öykülerinin paylaşılması yoluyla öğrencilere mühendislik mesleğini daha yakından tanıtmak,
- Temel mühendislik alanlarından bilgisayar, çevre, elektrik - elektronik, endüstri, inşaat ve makine mühendisliği bölümlerini tanıtmak.

Bu hedeflere ulaşabilmek için içerik, **Etkili İletişim Becerileri, Takım İçinde Hedefe Ulaşma Becerisi, Mesleki Rehberlik ve Kariyer Danışmanlığı, Mühendislik Mesleğinin Genel Tanıtımı** başlıklarında belirlenmiş ve öğretmenlerin bu alanlardaki bilgi, beceri ve donanımlarının geliştirilerek öğrencilere rehberlik etmede daha etkin rol oynamaları amaçlanmıştır.

3. Demografik Bilgiler

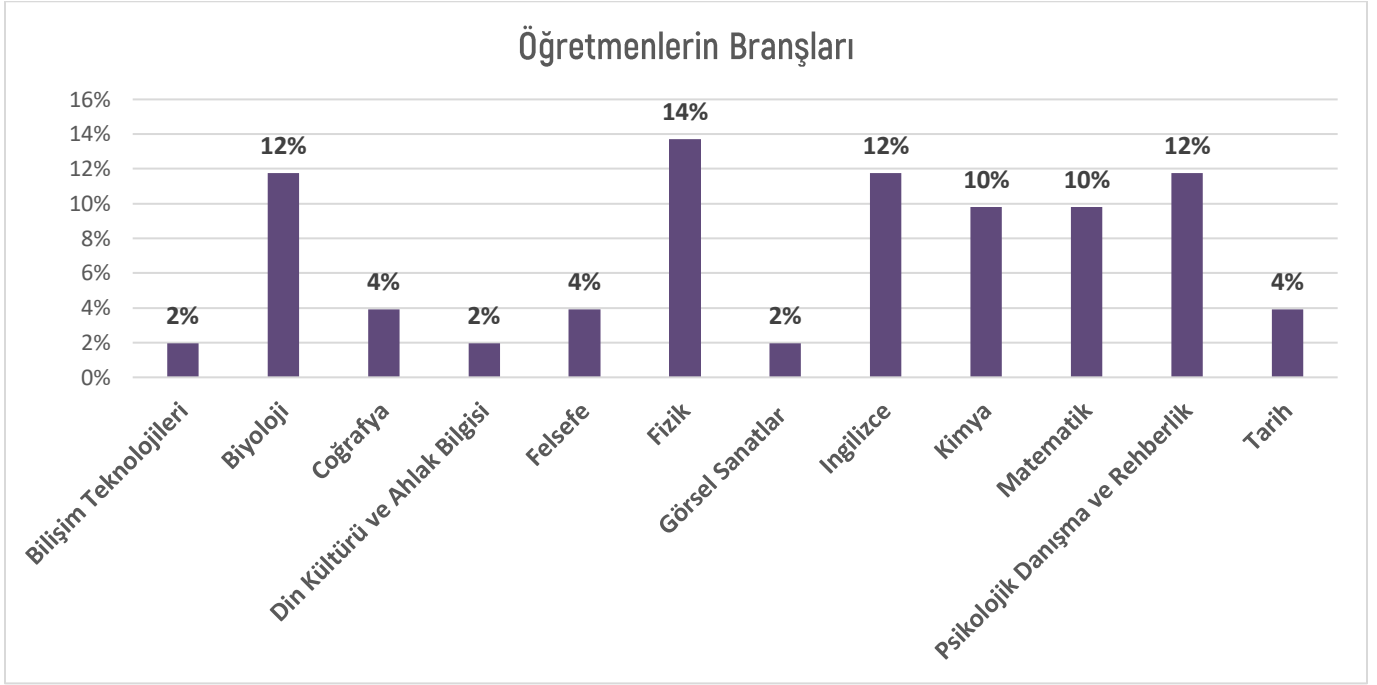
3.1. Öğretmenler

Bu bölümde eğitime katılan öğretmenlerin, mesleki tecrübeleri, yaşadıkları iller, cinsiyet dağılımları gibi demografik bilgilere yer verilmiştir. Öğretmenlerin tamamı devlet okulunda görev yapan öğretmenlerdir.

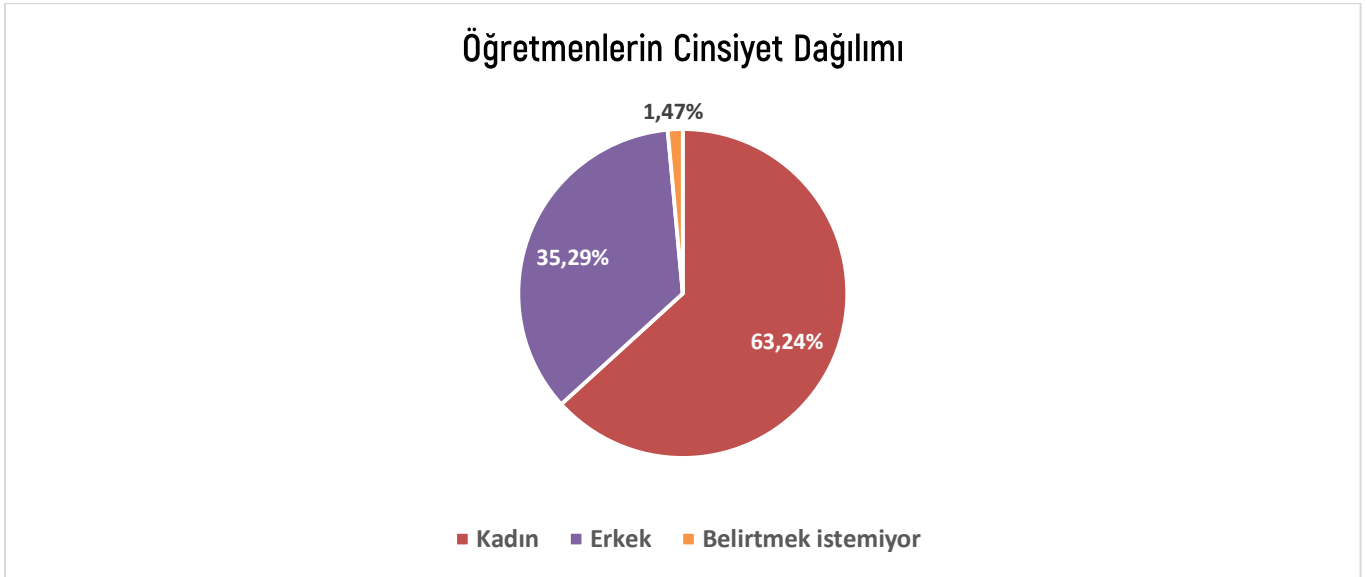
Grafik 1: Görev Yapılan İller

Projeye dahil olan öğretmenler Adana, Ankara, Aydın, Balıkesir, Bitlis, Diyarbakır, Isparta, İstanbul, İzmir ve Samsun illerinde görev yapmaktadırlar. Projeye bu illerden katılım gösteren öğretmenlerin dağılımı, yüzdeler pay olarak yukarıdaki grafikte görülmektedir.

Grafik 2: Öğretmenlerin Branşları

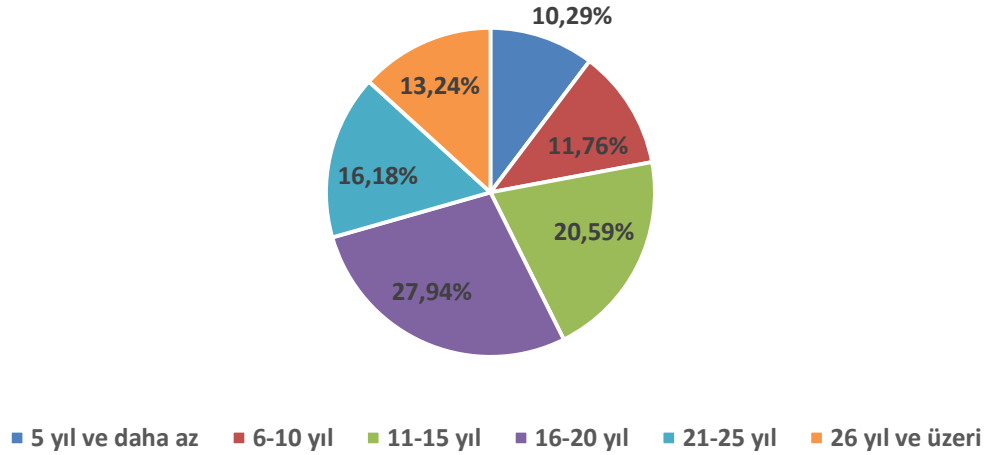
Projeye katılan öğretmenlerin branşlarını incelediğimizde, %14 ile Fizik, %12'ser oranla da Biyoloji, İngilizce ve Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik branşları çoğunluğu oluştururken, %10'ar pay ile Kimya ve Matematik, %4'er pay ile Coğrafya, Felsefe ve Tarih branşları bulunurken, son olarak %2'ser pay ile Bilişim Teknolojileri, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ve Görsel Sanatlar branşları yer almaktadır.

Grafik 3: Öğretmen Cinsiyet Dağılımları

Katılımcı öğretmenlerin %63'ünün Kadın, %35'inin Erkek olduğu karşımıza çıkmaktadır. Katılımcıların %1,5'i cinsiyetlerini belirtmek istemediklerini ifade etmişlerdir.

Mesleki Çalışma Süreleri

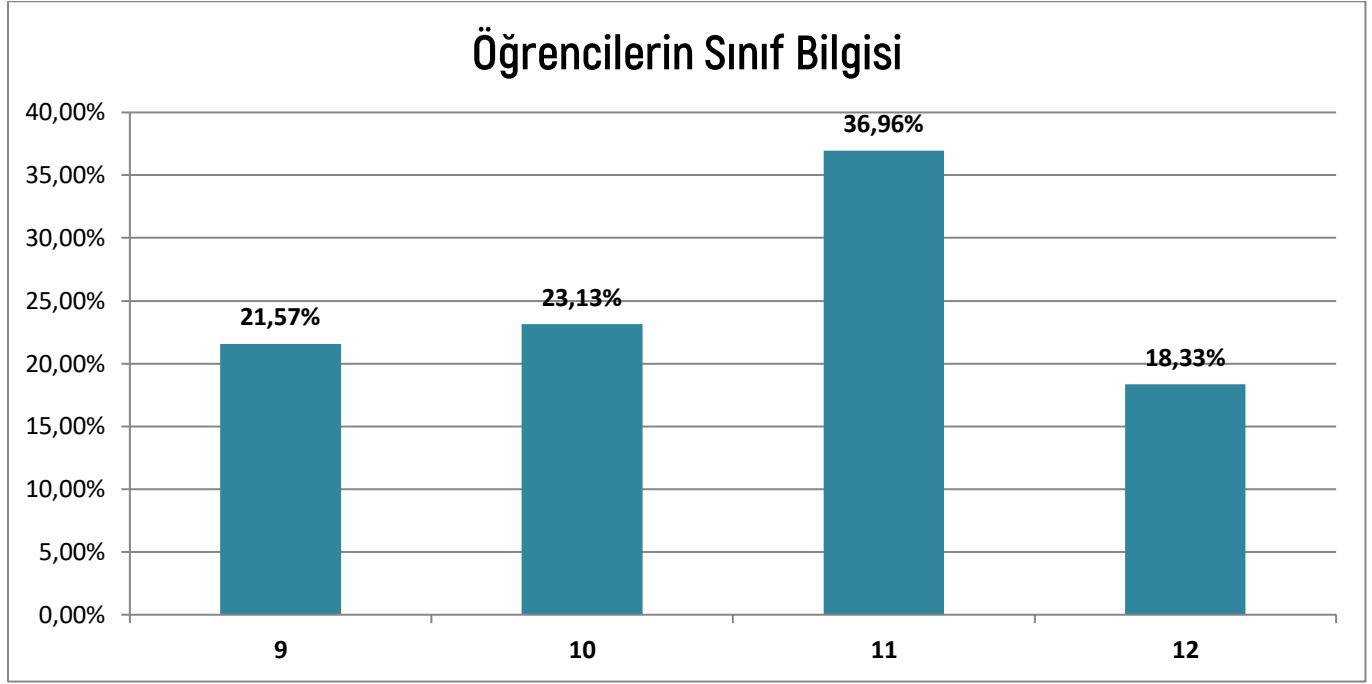
Grafik 4: Mesleki Çalışma Süreleri

Projeye katılan öğretmenlerin mesleki çalışma sürelerine baktığımızda farklı mesleki tecrübe yılına sahip öğretmen gruplarının eşite yakın dağıldığı görülmektedir. %28 ile en büyük çoğunluk, 16-20 yıl mesleki tecrübesi olan öğretmenlerden oluşmaktadır. İkinci sırada %21 oranla 11-15 yıl deneyime sahip öğretmenler ve üçüncü sırada %16 ile 21-25 yıl deneyime sahip öğretmenler yer almaktadır. Tüm katılımcı öğretmenlerin mesleki deneyim yılları yukarıdaki grafikte görülmektedir.

3.2. Öğrenciler

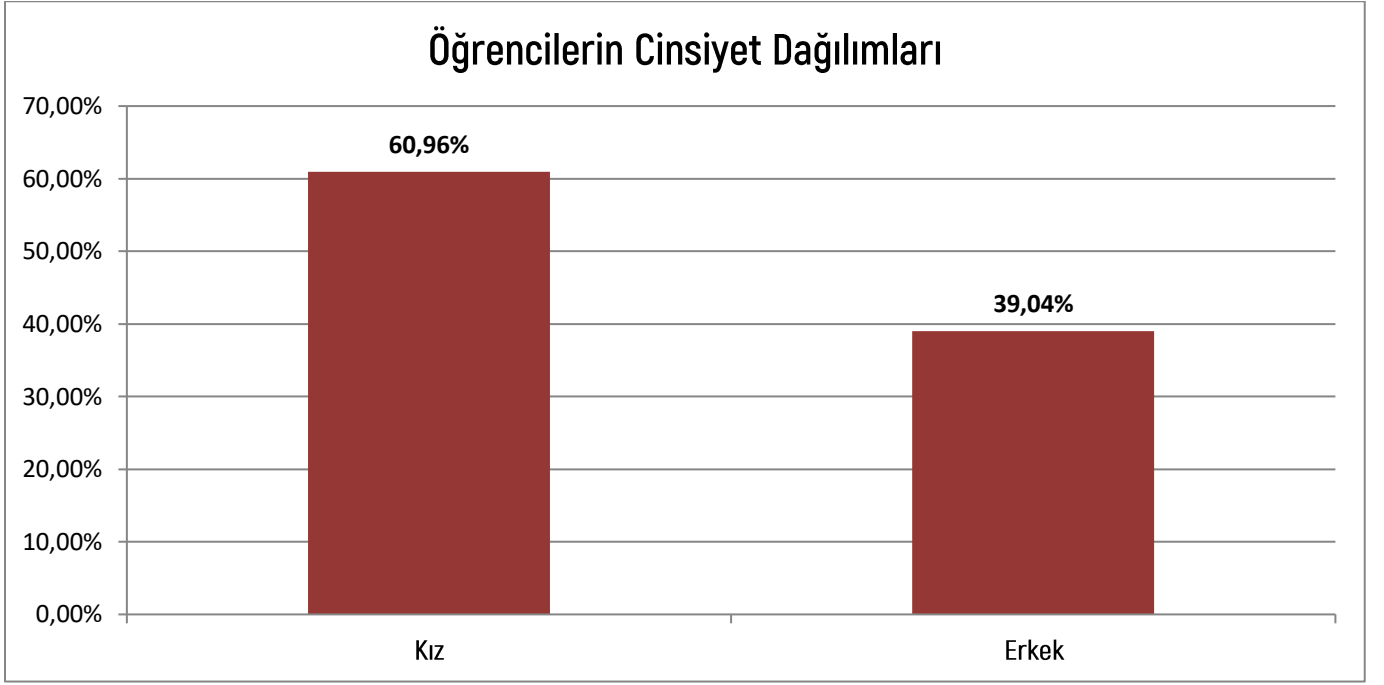
Bu bölümde, Adana, Ankara, Aydın, Balıkesir, Bitlis, Diyarbakır, Isparta, İstanbul, İzmir ve Samsun illerinde görev yapmakta olan ve projeye dahil olan öğretmenlerin öğrencilerine yönelik sınıf bilgisi ve cinsiyet dağılımı verileri sunulmuştur.

Grafik 5: Sınıf Bilgisi

Öğrencilerin yaklaşık %37'si 11. sınıf öğrencisi iken %23'ü 10. sınıf ve %22'si 9. sınıf öğrencisidir. 12. sınıf öğrencilerinin oranı ise %18 ile karşımıza çıkmaktadır. Buradaki dağılım, projeye dahil olan öğretmenlerimizin görev yaptığı sınıfların farklılıklarına ve öğrencilerin değerlendirmeye katılım erişimlerine bağlı olarak gelişmiştir.

Grafik 6: Cinsiyet Dağılımları

Öğrencilerinin cinsiyet dağılımı incelendiğinde kız öğrenciler yaklaşık %61 oranında iken, erkek öğrencilerin oranı %39'dur. Bu oranlar, projeye dahil olan öğretmenlerin sınıflarının toplam nüfus cinsiyet dağılımlarına da uyum sağlamaktadır.

4. Etki Analizleri

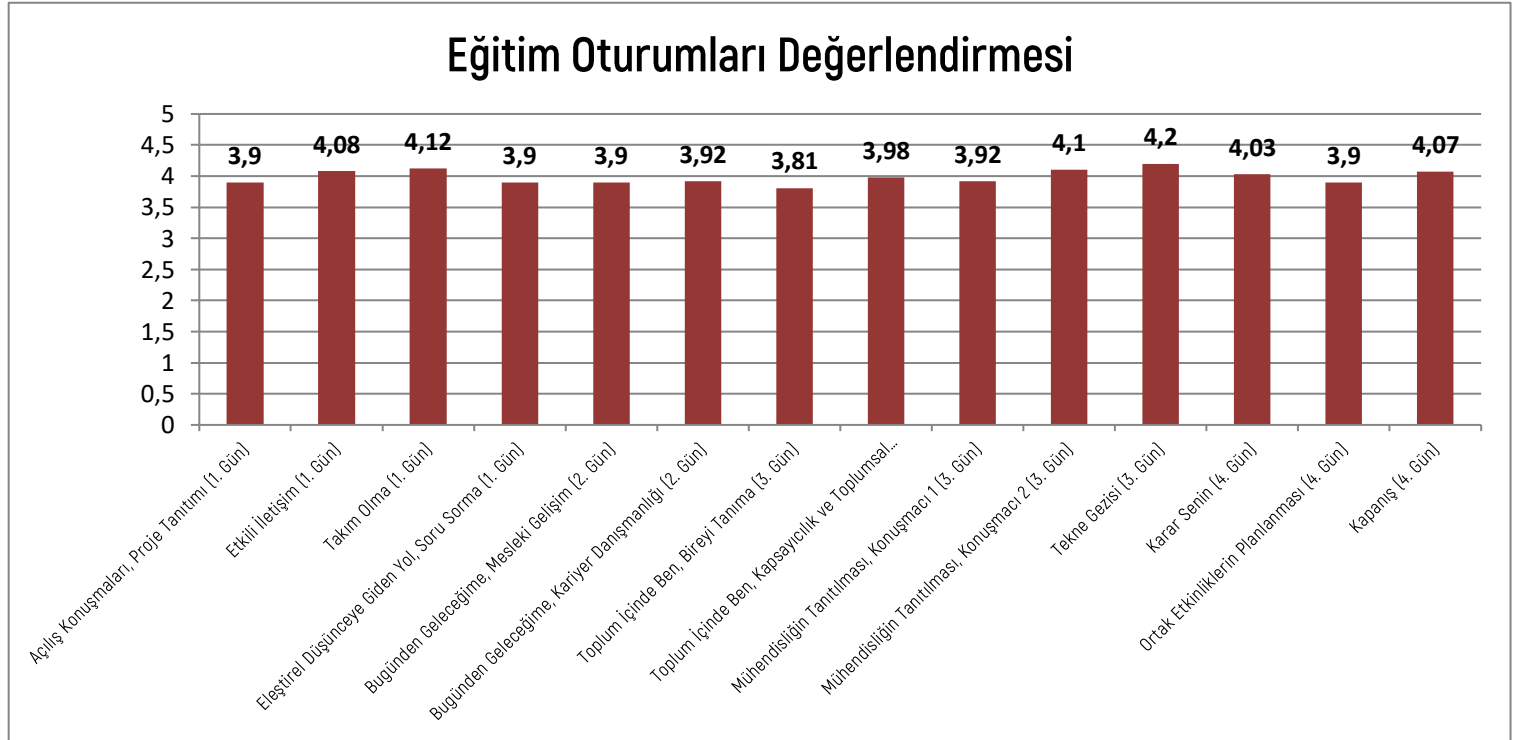
Bu bölümde, Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesi'nin Lise Programı kapsamında gerçekleştirilen tüm faaliyet ve uygulamaların etkisi, bağımsız bölümler olarak ele alınmıştır. Her bir bölümde, o faaliyetin katılımcılarından toplanan nitel ve nicel veriler, faaliyetin gözlemi ve eğitim uzmanının görüşü ile harmanlanarak incelenmiş, öne çıkan bulgular paylaşılmıştır.

4.1 Türkiye'nin Mühendis Kızları Öğretmen Eğitici Eğitimi

Ağustos 2019 ayında Türkiye'nin 10 farklı ilinden gelen 51 lider öğretmen Türkiye'nin Mühendis Kızları Lise Programı'na liderlik etmek üzere eğitici eğitimine katılmışlardır. Öğretmenlere eğitim sonrası değerlendirme anketi uygulanmıştır.

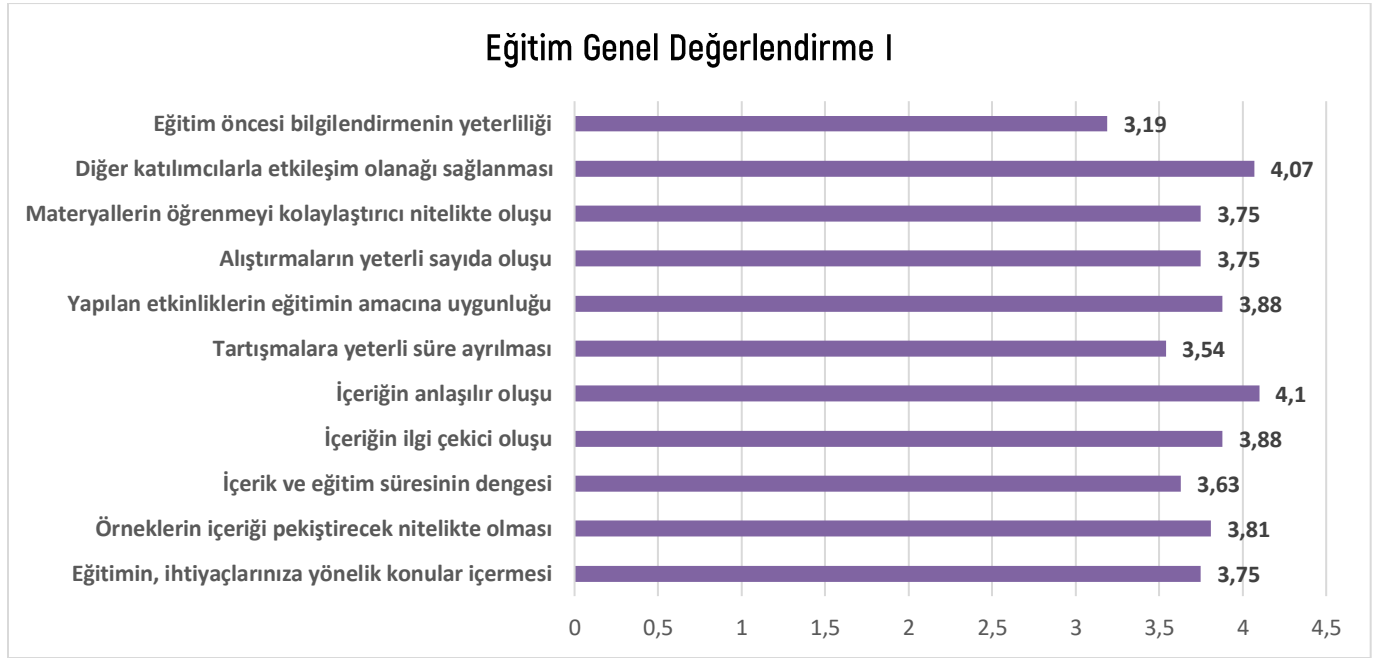

Aşağıdaki grafikte sütunlar halinde görülen değerlendirme test ortalamaları, daha ilk bakışta pozitif sonucu görmeye imkân verir. Bu soru seti, öğretmenlerin eğitimin tüm oturumlarına yönelik değerlendirmelerini sorgulamaktadır.

Grafik 7: Eğitim Oturumları Değerlendirme Grafiği

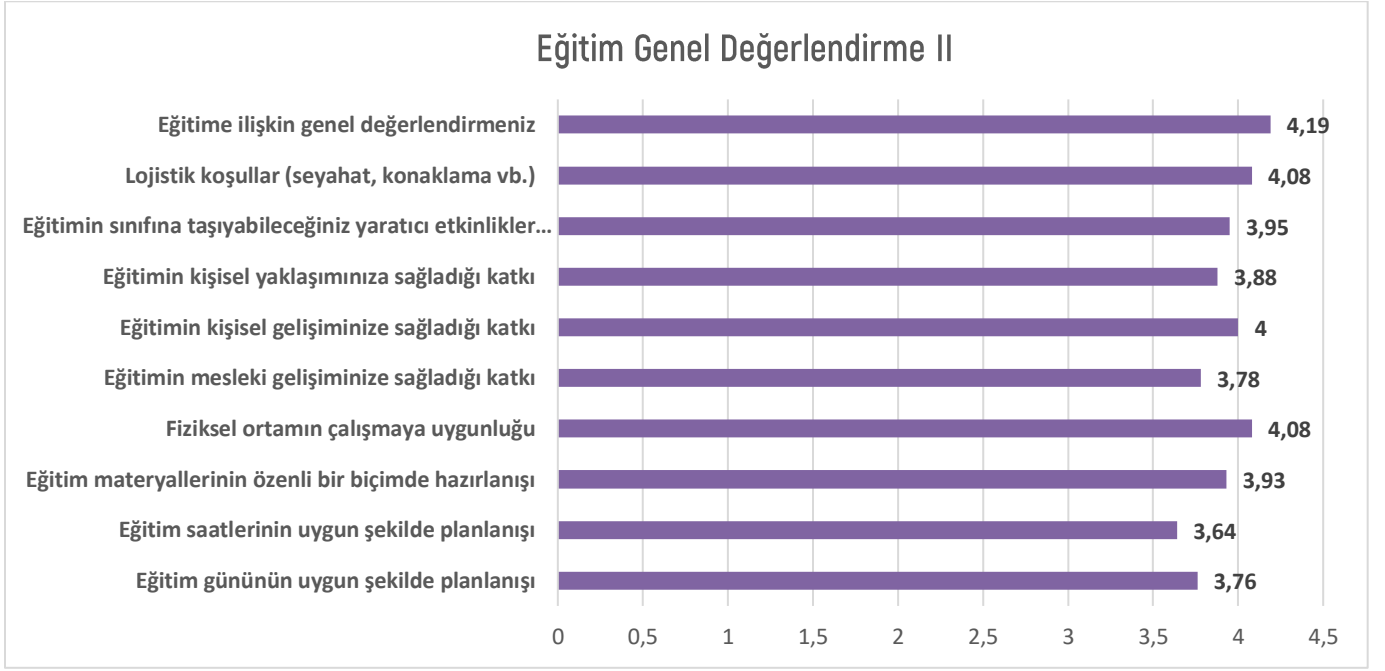
En yüksek ortalamaya sahip oturumlar, **Takım Olma**, **Mühendisliğin Tanıtılması**, **Etkili İletişim** ve **Kapanış** oturumlarıdır. Bu oturumların etkisi ileride Öğretmen Etkisi bölümündeki ortalamalara da yansımıştır ve detaylı olarak paylaşılacaktır. Katılımcı öğretmenler, tüm oturumları, 3,81'in üzerinde oylamışlardır.

Grafik 8: Eğitim Genel Değerlendirme Grafiği I

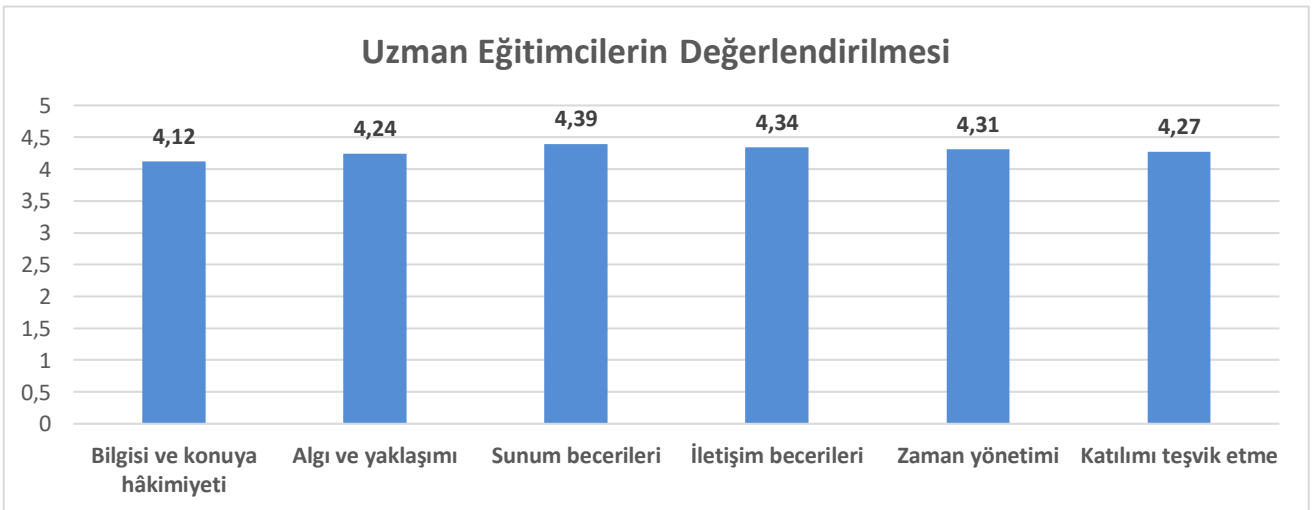
Eğitim Genel Değerlendirme grafiğinin ilkinde tüm ifadelerde yüksek puan gözlenmektedir. Eğitim değerlendirmesinin buradaki en öne çıkan özgesi **İçeriğin anlaşılabilirliği** ve **diğer katılımcılarla etkileşim olanağı** sağlanmasıdır.

Grafik 9: Eğitim Genel Değerlendirme Grafiği II

Yukarıdaki grafikte de, devam eden eğitim genel değerlendirme kategorileri yer almaktadır. Bu grafiğin en öne çıkan kategorisi 4,19 (%83) puanla eğitime ilişkin **genel değerlendirmedir**. Katılımcı öğretmenler daha sonra sırasıyla, lojistik koşulları, fiziksel ortamın çalışmaya uygunluğunu, eğitimin sınıfa taşınabilecek yaratıcı etkinlikler sunmasını ve materyallerin özenli hazırlanışını yüksek puanlarla değerlendirmişlerdir. Burada, özellikle eğitimin, öğretmenlerin kişisel gelişimlerine ve yaklaşımlarına yaptığı katkının altını çizmek önemlidir. En temelde kız çocuklarının mühendislik mesleğine yönlendirilmesinin, meslek seçiminde cinsiyet dinamiğinin ve toplumsal rollerinin bir etken olarak minimize edilmesinin ve öğretmenlerin öğrencilere meslek seçimlerinde rehberlik etmesinin mesleki ve teknik bir kazanım değil bunun bir yaklaşım, bir pozisyon olduğunu göstermektedir.

Grafik 10: Eğitimci Değerlendirme Grafiği

Son olarak yukarıdaki grafikte, katılımcı öğretmenlerin aldıkları eğitimi gerçekleştiren uzman eğitimcilerimize yönelik değerlendirme verileri görülmektedir. Bilgi ve hakimiyet, sunum becerileri, aktif katılımı destekleme, zaman planı, profesyonel iletişim becerileri kategorilerini içeren bu setin genel ortalaması **4,27**'dir.

Eğitimcilerin değerlendirilmesinde en öne çıkan veri **4,39** puanla eğitimcilerin **sunum becerileridir**.

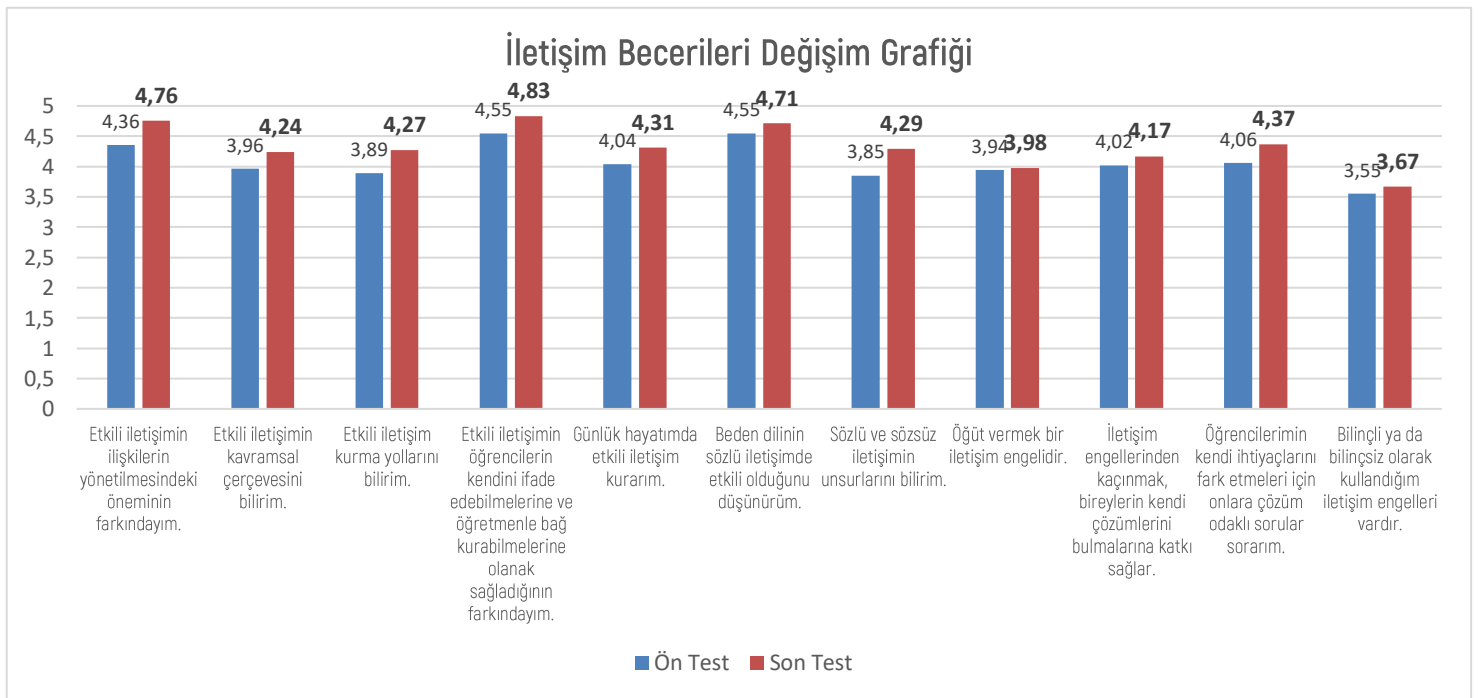
Öğretmenler son olarak, aldıkları bu eğitimden sonra, **duygularını, değişimlerini, dileklerini de içeren geri bildirimlerini** aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir:

- "Kanaatimce tüm liselerde bu uygulamaların hızlı bir şekilde yapılmasını sağlamak. Öğrendiklerimizin bir an önce uygulamaya geçmesini sağlamak. Bu sebepten eğitimlerin yılda bir defa yerine iki ya da üçe çıkması."
- "Tüm organizasyon ve eğitimi düzenleyen bileşenlerin yaklaşımları çok iyiydi. Projeyi uygulama konusunda motivasyonum ve donanımım arttı. Her şey için teşekkürler."
- "Her şey için teşekkürler. İyi planlanmış, ince düşünülmüş, bilgili ve etkili kişiler tarafından hazırlanmış güzel bir programdı. Öğrendiklerimizi uygulamak ve sizlerle iletişim içinde olmak isterim. Eğitimin tüm paydaşları olağanüstüydü."
- "Oldukça iyi tespitler sonucu oluşturulan, ülkemize katkısı açısından çok önemli bu projeyi destekleyip bizi içerisine kattığınız için çok teşekkürler. LİMAK ve ÖRAV'a ayrıca teşekkürler."
- "Bu çalışmalarınızı daha kapsamlı şekilde devam ettirmenizi dileriz. Çok güzel 4 gün geçirdik. Bu tür eğitimlerin tekrarlanmasını ve diğer öğretmenlere de duyurulmasını dilerim ve her şey için teşekkürler."
- "Tüm program için teşekkürler. Emeklerin sahaya özellikle ülkemize katkı sağlaması, gençlere yol açması için ileriki programları Limak ve ÖRAV sayesinde devam etmesini dilerim. Bu eğitimin devamı şeklinde üst eğitimlerin bu projenin devamı ve faydası için güzel olacağını düşünüyorum."

- "ÖRAV'ı duyuyordum ama hiçbir eğitimine katılmamıştım. Şimdi hepsine katılmak istiyorum. Eğitimcilerimiz hiç sıkılmadan bizimle çok güzel ilgilendiler. Hem akademik hem de sosyal yönden çok çok etkiliydi. LİMAK ekibi de hem çok misafirperverdi hem de bizi çok iyi aydınlattı. Böyle bir oluşumdan haberim yoktu. Gökçe, Özlem, Hacer, Murat ve Engin hocalarıma ayrı ayrı teşekkür ederim."
- "Öncelikle her şey için çok teşekkür ederim. Öyle bir projenin içinde olmak, bunun bir parçası olmak çok gurur verici. Mühendislik kısmına biraz daha ağırlık verilebilir. Bu projenize Isparta RAM bünyesinde çıkardığımız e-dergide yer vermek istiyorum. Konunun daha çok kişiye ulaşması için."
- "Çok teşekkür ederek çok önemli bir görev üstlendiğinizi ve ülkemiz için önemli olduğunu belirtmek isterim. Bu seminer duyurularının daha geniş sistemler üzerinden tüm öğretmenlere duyurulması, MEB'den tüm öğretmen ya da okul müdürlerine elektronik posta üzerinden duyurulması gibi..."
- "ÖRAV'a yüksek enerjisi için çok teşekkür ederim. Umarım sizlerle yine bir araya geliriz. Limak Vakfı'na ise sonsuz ilgi ve sabırları için teşekkür ederim..."

5. Öğretmene Etkisi

Eğitimin öğretmenler üzerindeki etkilerine odaklanan yukarıdaki bölümden sonra, projenin tüm bu faaliyetlerden önce ve sonrasını karşılaştıran ve öğretmen ve öğrencideki uzun vadeli etkiye odaklanan ön-son test sonuçları bu bölümde paylaşılmıştır. Bu bölümde, öğretmenlerin hiçbir proje faaliyetine katılmadan önceki durumları ile projenin tüm eğitim ve faaliyetlerini tamamladıktan sonraki durumları gösterilmiştir.

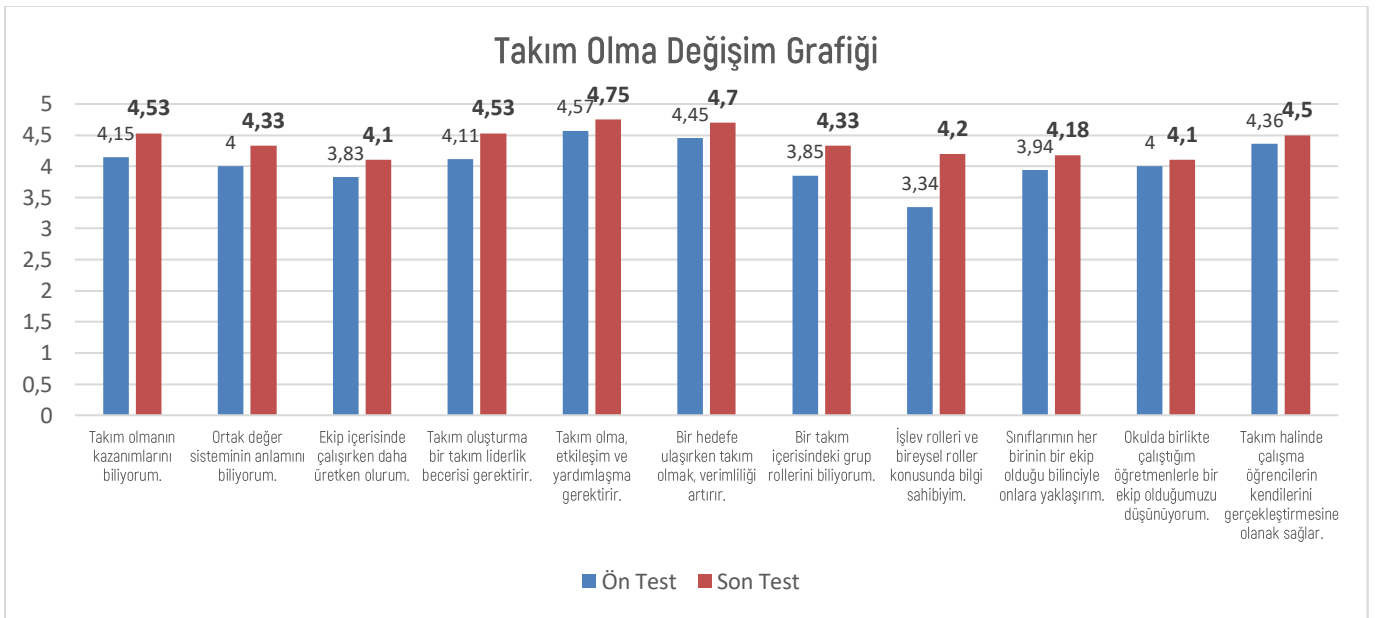

Grafik 11: İletişim Becerileri Değişim Grafiği I

Yukarıdaki Pozitif Beklentili Değişim Grafiği'nde, öğretmenlere 5'li likert ölçekle sorulan kazanımlardan pozitif değişim (puanda artış) beklenen ifadeler gösterilmektedir. Bu ölçek, Ağustos ayında aldıkları eğitici eğitiminin başında ve sonunda da ön-son test olarak uygulanmış ve değişim puanları hesaplanmıştır. Ölçek, eğitimin en önemli hedeflerinden biri olan İletişim Becerileri'ne odaklanmaktadır.

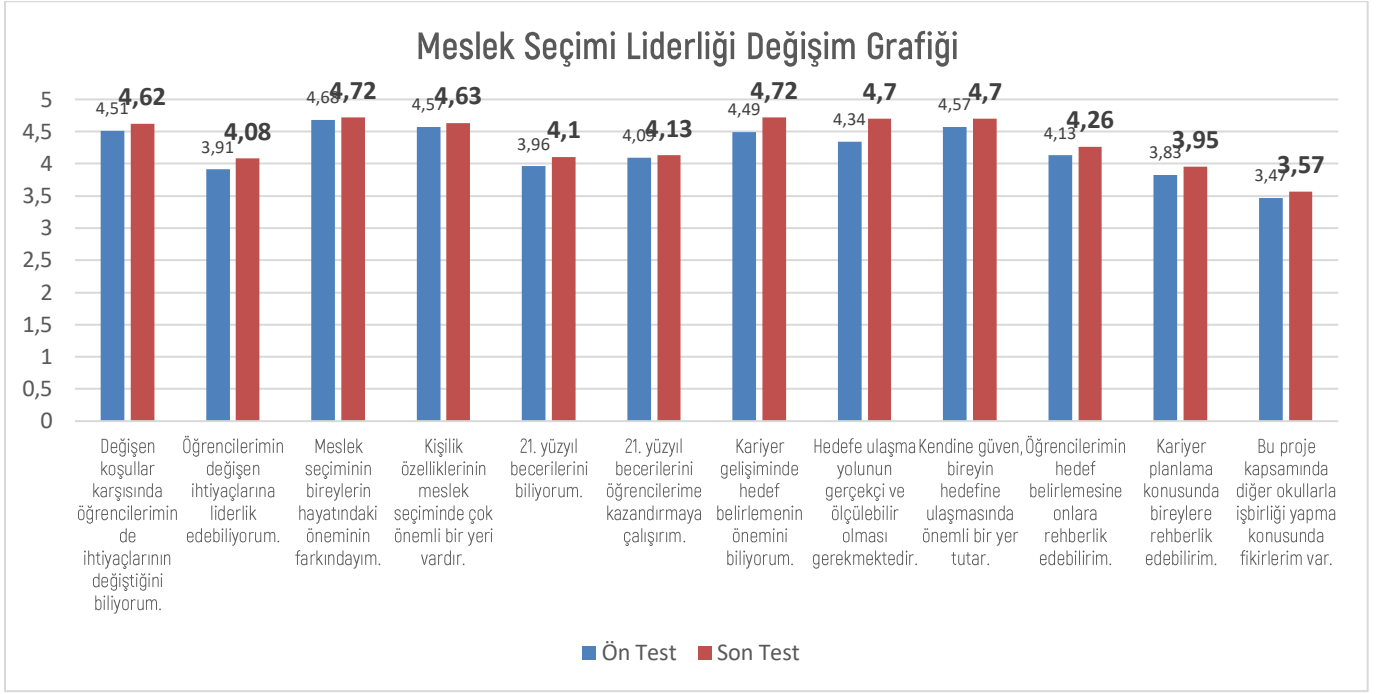
Aynı ölçek, 1 yıllık sürecin sonunda da uygulanıp değişim puanları karşılaştırıldığında, açıkça görülmektedir ki **uzun vadeli etkide** ciddi bir fark bulunmaktadır. Eğitimde gerçekleşen bilgi artışı, farkındalık ve algı değişikliğinin çok daha fazlası öğretmenlerin sınıflarında gerçekleştirdikleri uygulamalardan sonra gerçekleşmiştir.

11 kategorik kazanımın 11'inde de pozitif değişim gerçekleşmiş ve bu kazanımlar, etkili iletişimin önemi, ikili ilişkilerdeki kullanımı, kavramsal çerçevesi, öğrencilerin kendini ifade etmesindeki önemi ve iletişim engelleri konusunda farkındalık gibi kazanımları barındırır. En yüksek değişim puanı gözlenen kazanım etkili iletişimin, ilişkilerin yönetilmesindeki önemi ile sözlü ve sözsüz iletişim unsurlarına dairdir. Öğretmenler bir yıllık ders içi uygulamalarından ve öğrencileriyle yaptıkları çalışmalardan sonra, en çok bu değişime tanıklık etmişlerdir.

Grafik 12: Takım Olma Değişim Grafiği II

İkinci Pozitif Beklentili Değişim Grafiği'nde, aldıkları eğitimin diğer bir önemli çıktısı olan Takım Olma kazanımının ifadelerine yönelik ön-son test ortalamaları görülmektedir. Oldukça yüksek değişim puanlarına sahip bu grafikte en çok öne çıkan kazanım ifadesi işlev rolleri ile bireysel roller ve takım olmanın kazanımlarına yöneliktir.

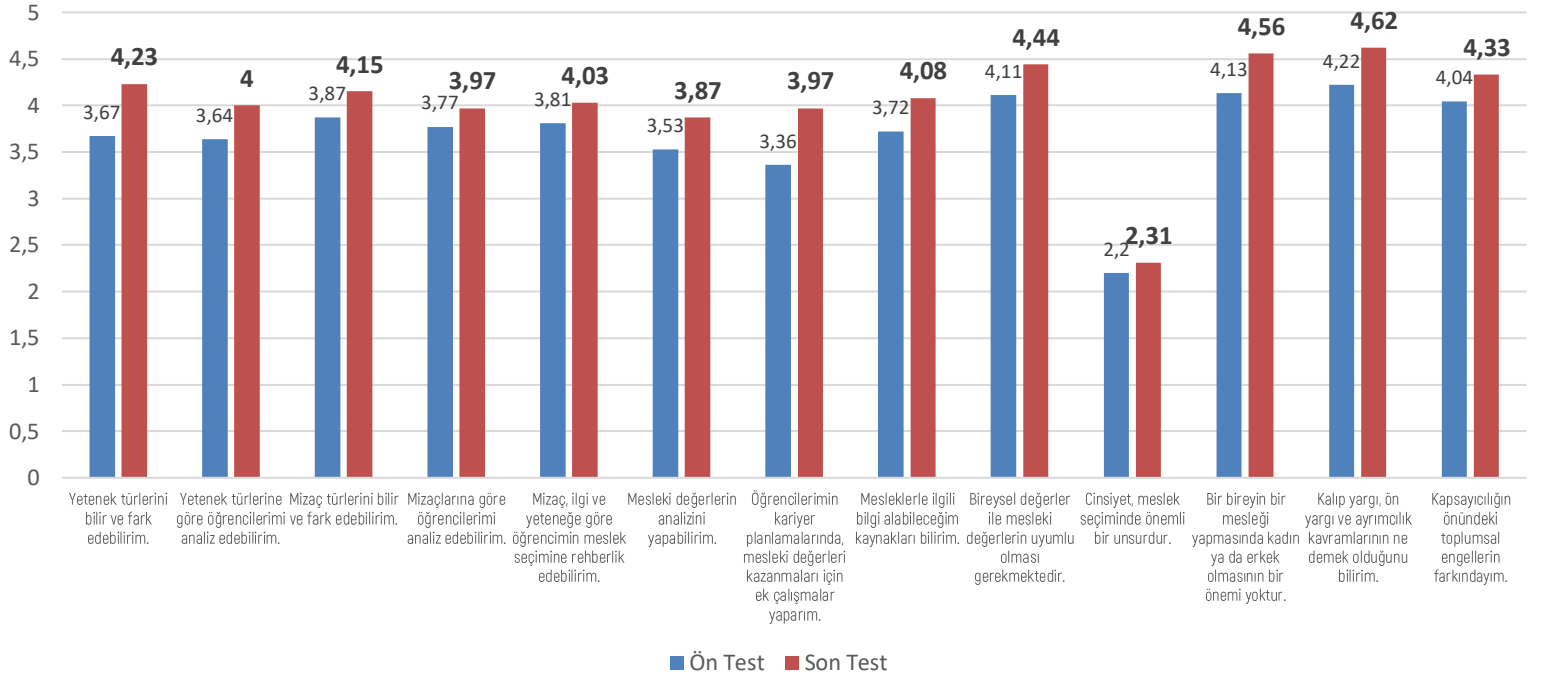

Grafik 13: Meslek Seçimi Liderliği Değişim Grafiği

Yukarıdaki üçüncü Pozitif Beklentili Değişim Grafiği'nde, aldıkları eğitimin diğer bir önemli çıktısı olan Meslek Seçimi Liderliği kazanımının ifadelerine yönelik ön-son test ortalamaları görülmektedir. 12 kazanım ifadesinin 12'sinde de pozitif artış ve değişim gözlenen bu grafikte en çok öne çıkan kazanım ifadeleri **21. Yüzyıl becerilerinin önemi**, özgüven, hedeflerin gerçekçi ve ölçülebilir olması ile **öğrencilerin hedef belirlemesinde onlara rehberlik etme becerisi** olmuştur.

Hedef Kazanımlar Değişim Grafiği I

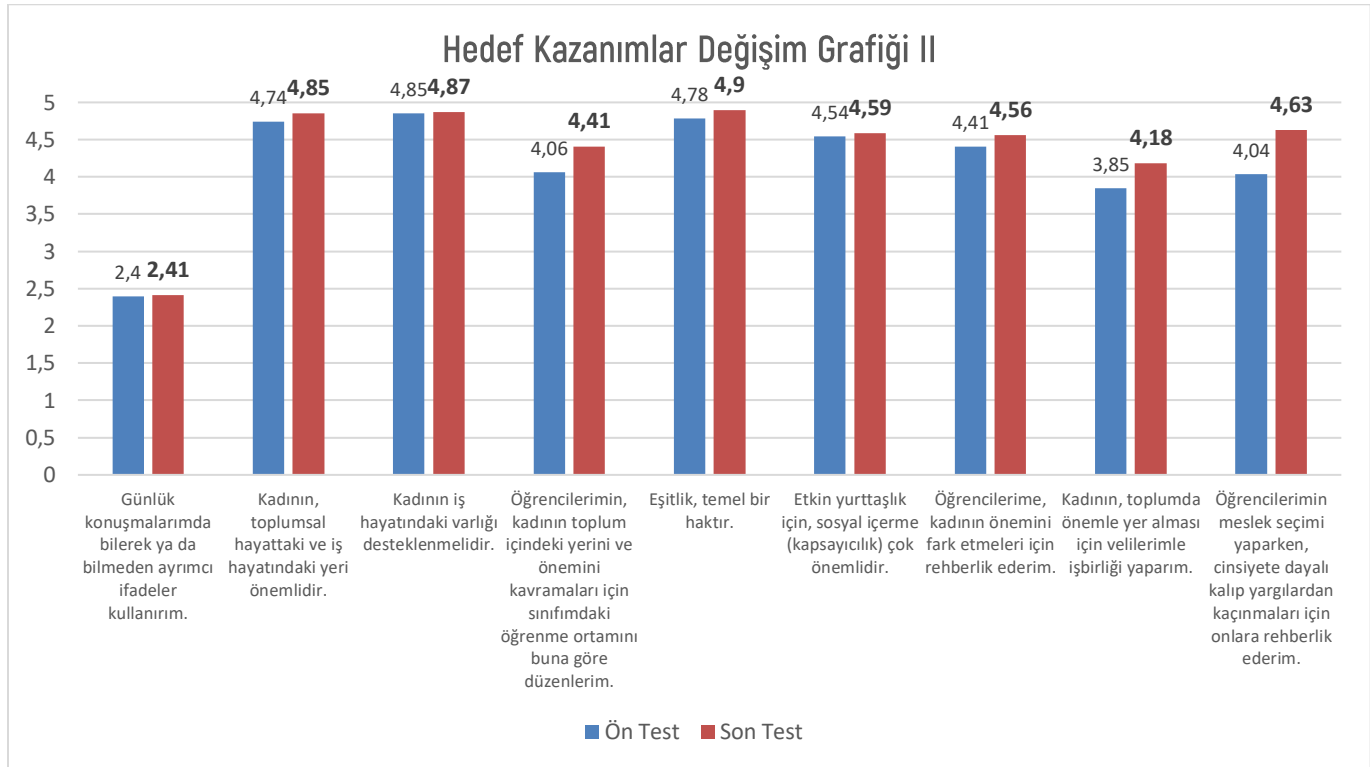
Grafik 14: Hedef Kazanımlar Değişim Grafiği I

Yukarıdaki Hedef Kazanımlar Değişim Grafiği'nde, öğretmenlere 5'li likert ölçeğiyle sorulan kazanımlardan yine pozitif değişim (puanda artış) beklenen ifadeler gösterilmektedir. Bu ölçek de öğretmenlere Ağustos ayında aldıkları eğitimin öncesinde ve bir yıllık uygulama sürecinin sonunda ön-son test olarak uygulanmış ve değişim puanları hesaplanmıştır.

Ölçekte öğrencilerine meslek seçimlerinde rehberlik edecek öğretmenler için bulunması gereken bilgi ve becerileri gösteren ifadeler yer almaktadır. İki ayrı grafikte gösterilen ve toplamda 22 ifadeden oluşan bu kazanım ölçeğinin 22 ifadesinde de pozitif değişim gözlenmiştir.

Uygulanan değerlendirme ölçeğinin en kritik önem arz eden soru ölçeği bu 22 ifadedir. Her biri uluslar arası kullanımda olan ve güvenilirlik testleri yapılmış ifadelerle dayalı olarak geliştirilmiş bir ölçektir. Yukarıdaki Grafik l'de en öne çıkan veriler **yetenek türlerini bilme, fark etme ve öğrencileri yeteneklerine göre analiz edebilme, öğrencilerin kariyer planlamalarında mesleki değerleri kazanmaları için ek çalışmalar yapma, bir bireyin icra ettiği meslekte cinsiyetinin bir öneminin olmaması** gibi kazanım ifadeleridir. Cinsiyet faktörüyle ilgili bir diğer veri olan "**cinsiyet, meslek seçiminde önemli bir unsurdur**" ifadesi, 2,20/2,31 ortalamalara sahiptir.

Bu ortalamanın sebebi, öğretmenlerin cinsiyetin mevcut toplumsal durumdaki etkisi ile idealde olması gereken durumu birlikte değerlendirmeleridir. Katılımcı öğretmenler, cinsiyetin meslek seçiminde mevcut durumda önemli bir faktör olduğunu bilip, olmaması gerektiğini düşündükleri için bu değerlendirmeyi yapmışlardır. Hemen diğer ifadede bunu doğrulayan **"bir bireyin bir mesleği yapmasında kadın ya da erkek olmasının bir önemi yoktur"** ifadesi yer almaktadır.

Grafik 15: Hedef Kazanımlar Değişim Grafiği II

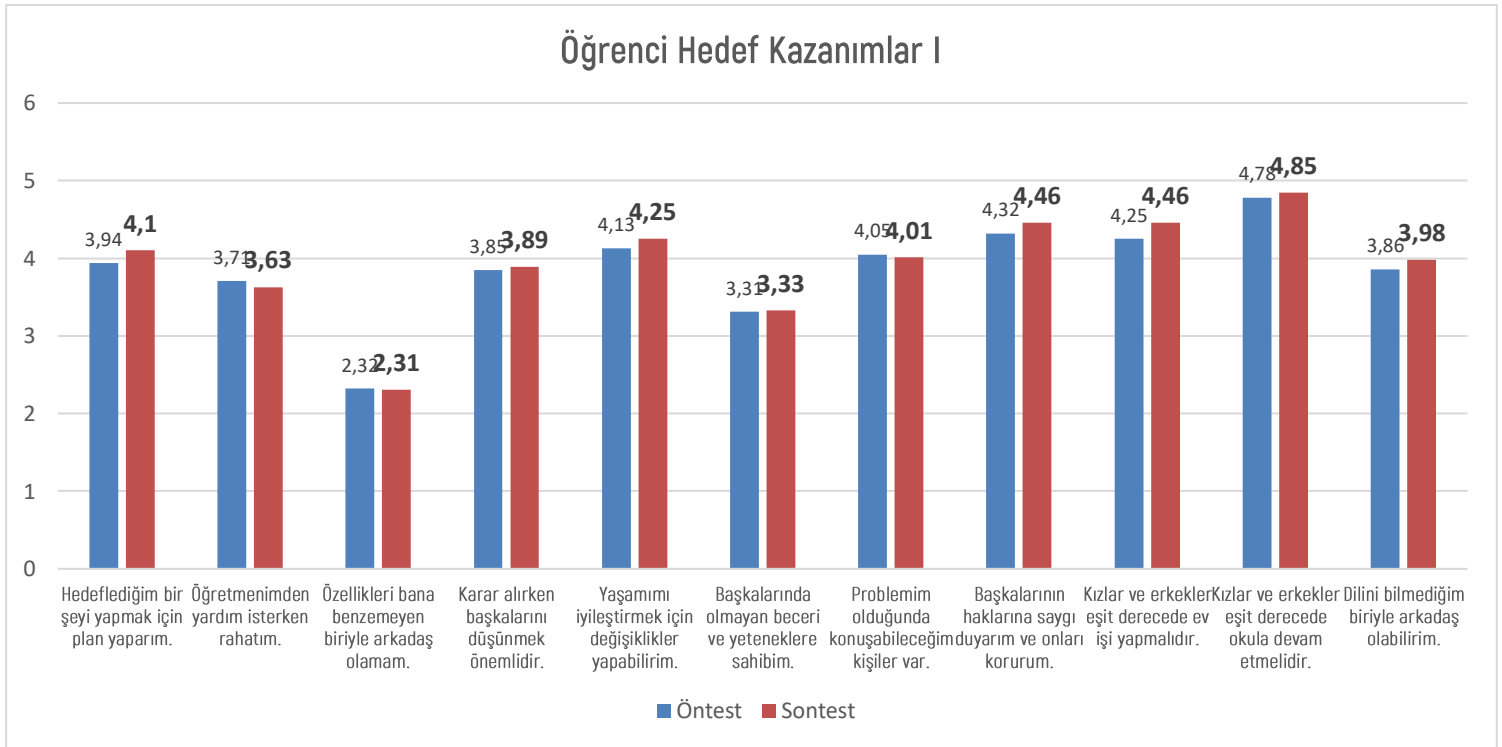
Yukarıdaki Hedef Kazanımlar Değişim Grafiği'nde ilkinin devamı olan 9 kazanım ifadesi yer almaktadır. Çok kritik önemde ortalamalara sahip bu ifadelerde öğretmenlerin uygulamaya dönük vaat ve tutumları da yer almaktadır. Örneğin en yüksek değişimin gözlemlendiği ifade, **"öğrencilerimin meslek seçimi yaparken, cinsiyete dayalı kalıp yargılardan kaçınmaları için onlara rehberlik ederim"** ifadesidir. Bunun tamamlayıcısı olarak sayılabilecek diğer bir ifade ise, **"öğrencilerimin, kadının toplum içindeki yerini ve önemini kavramaları için sınıftaki öğrenme ortamını buna göre düzenlerim"** ifadesidir. Düşük ortalamalara sahip olduğu için göze çarpan diğer bir ifade ise "negatif" görünen **"günlük konuşmalarımda bilerek ya da bilmeden ayrımcı ifadeler kullanırım"** ifadesidir. Burada düşük çıkması pozitif bir etkiyken, aslında daha önemli çıktısı bu ayrımcı ifadeleri fark etme becerisidir.

Öğretmenler, süreç sonunda ve projeye dair geri bildirimlerini paylaşmışlardır. Doğrudan alıntı yapılarak kullanılan görüş ve geri bildirimlerden bazıları aşağıdaki gibidir:

- “Daha önce katılmış olduğumuz Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitimi Kursunun üzerine bir de bu almış olduğumuz eğitimle beraber kadının toplum içindeki yerine ve statüsüne daha farklı açılardan bakabilme olanağına sahip olduğumuza inanıyorum. Çok önemli bir iş çıkıyor.”
- “Öğrencilerime karşı yeni yaklaşımlarda bulunmama yardımcı oldu. Ekip çalışmasının önemini daha iyi anladım. Rehberlik yapmanın öğrenciye nasihat vermek olmadığını anladım. Mesleki bakış açımda çok şey değiştirdi. ÖRAV’a çok teşekkürler.”
- “Takım olmanın önemini daha da fark etmemi sağladı. Kadının toplum içinde yer alabilmesi için önce kendine inanması gerektiği ve bunu da değiştirebilecek olanın yine kadınlar olduğunu fark etmemi sağladı.”
- “Zaman zaman kendimin ve çoğunlukla öğrencilerimin mesleklere cinsiyetçi yaklaştığını, öğrencilerimin kesinlikle mesleki rehberliğe ihtiyaçları olduğunu fark ettim. Öğrencileri özelliklerine göre daha iyi gözlemlemem gerektiğini fark ettim. Cinsiyetçi kalıpların kadınların iş seçimi ve yaşamında ne kadar engelleyici olabileceğini, hiçbir mesleğin cinsiyete göre değerlendirilemeyeceğini daha iyi kavradım.”
- “Bence en önemli değişimim, programın mühendislik mesleğinin erkeklere daha çok yakıştığı şeklindeki ön yargımı kırması oldu. Eğitim ve hayat anlayışımın gelişmesini sağladı. Daha önce farkında olmadan yaptığım yanlışları anlamamı ve bunları bilinçli olarak düzeltmemi ve okulda uygulamamı sağladı. ÖRAV’a ve LİMAK’a yürekten teşekkürler.”
- “Meslek seçiminde cinsiyetle ilgili kalıp yargıların önüne geçebilmek için veli ile iletişimin önemini ve öğrencilerin isteklerine ulaşabilmeleri için sonuna kadar motivasyonunu ön planda tutmayı öğrendim. Benim için de öğrencilerim için de çok önemli bir süreç bu.”
- “Öğrencilerim örneğin gıda mühendisliği, bilgisayar mühendisliği, biyoloji, tıp, genetik mühendisliği gibi alanlara yöneldiler. Sosyal alanlarda da psikoloji eğitimine yönelen çok oldu. Bu projenin büyük bir başarısıdır.”
- “Pandeminin de etkisiyle projenin kariyer yönetimi konusunda uzaktan eğitim fırsatlarının kullanılmasını zorunlu kıldı. Bence öğrencilerin daha önce tıp vb. klasik meslekleri tercih etme oranını azalttığını mühendislik mesleklerine yönelimini arttırdığını, öğrencileri geleceğin meslekleri konusunda araştırmaya sevk ettiğini düşünüyorum. Herkese çok teşekkürler.”

6. Öğrenciye Etkisi

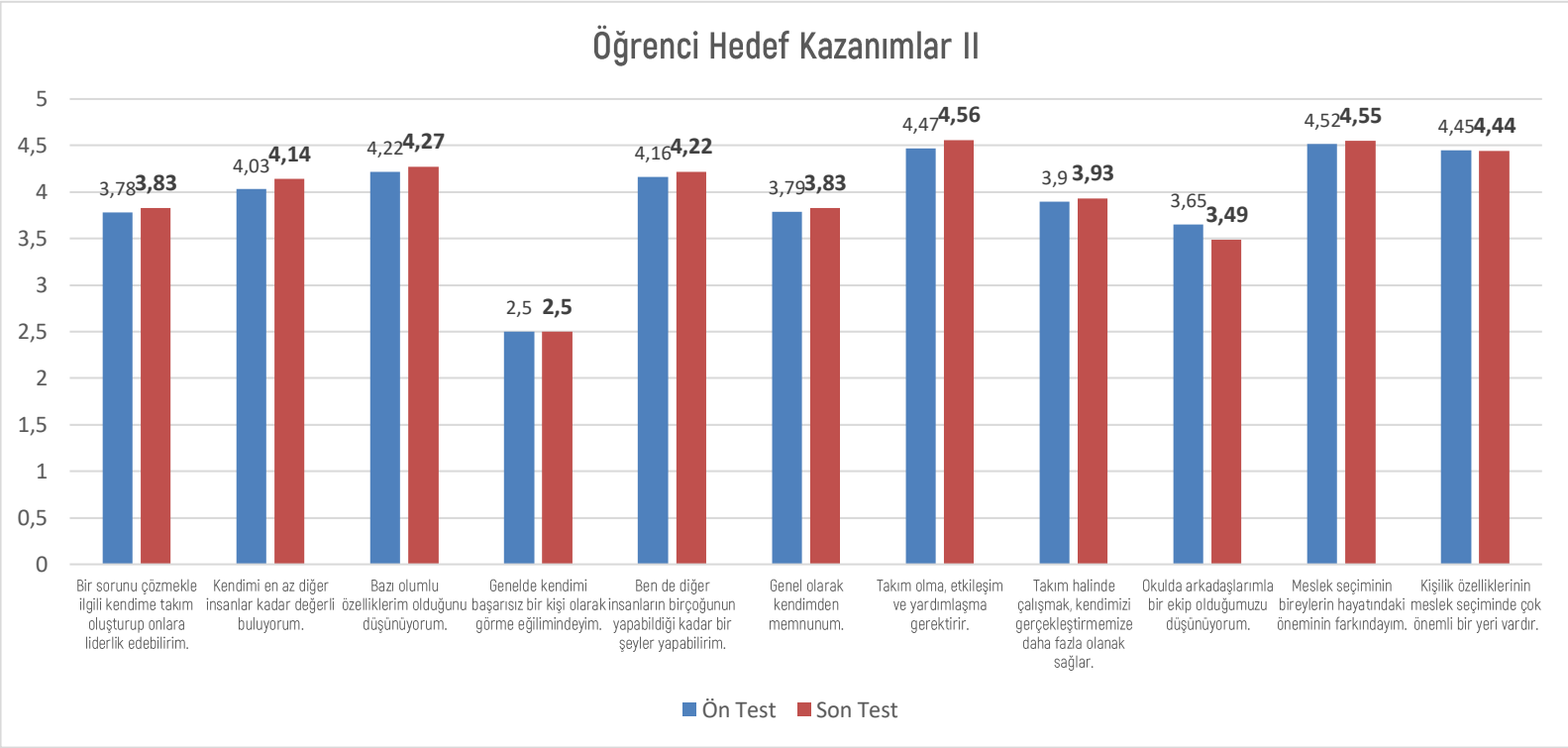
Bu bölümde eğitim alan öğretmenlerin uygulamaları yaptıkları sınıflardaki öğrencilerdeki değişimler paylaşılacaktır. Öğrencilerdeki bir dönemlik etkiye odaklanan ön-son test sonuçları bu bölümde paylaşılmıştır. Bu bölümde, öğrencilerin hiçbir proje faaliyetine katılmadan önceki durumları ile projenin tüm faaliyetleri tamamladıktan sonraki durumları gösterilmiştir. Öğrenciler, projenin doğrudan eriştiği değil, öğretmenler vasıtasıyla ulaştığımız ikincil yararlanıcı grubudur. Burada beklenen etki daha uzun vadede ortaya çıkan ve daha düşük puanlara sahipken, sonuç çok daha pozitif bir etki göstermiştir. Bunun yanında, Mart ayında Türkiye'de de etkisini gösteren Covid19 salgını, uzaktan eğitime geçilmesine sebep olmuş, öğrencilerin yalnızca sınıflarında gerçekleştirecekleri uygulamalardan değil, hayattan ve gündelik pratiklerinden uzaklaşmalarına yol açmıştır. Öğrencilerin son testi, bu uygulamaların birçoğunu gerçekleştiremeden, evlerinde çoğunlukla kötü bir ruh hali altında doldurmuş olmalarına rağmen genel değişim puanı çok pozitif bir değer taşımaktadır.

Grafik 16: Öğrenci Hedef Kazanımlar I

Yukarıdaki Pozitif Beklentili Değişim grafiğinde, öğrenci hedef kazanımlarına ait ön ve son test ortalamaları görülmektedir. Uluslararası geçerliliği olan ifadelerin de yer aldığı bu 34 ifadelik ölçeğin tamamına yakınında pozitif değişim gözlenmiştir.

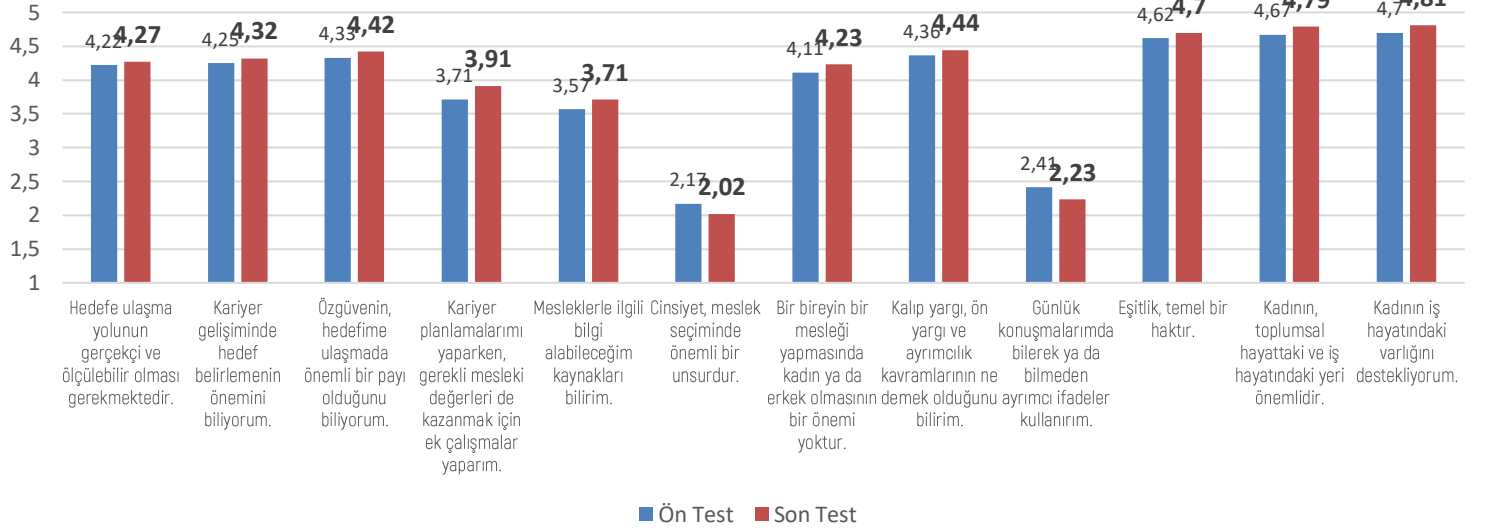
Üç farklı grafikte gösterilmiştir. Yukarıdaki ilk grafikte öne çıkan kazanım ifadeleri, yaşamını iyileştirmek için değişiklikler ve planlar yapma, başkalarının haklarına saygı duyma ve koruma yer almaktadır. Toplumsal cinsiyet perspektifini içeren bir diğer önemli kazanım ifadesi ise **"kızlar ve erkekler, eşit derece okula devam etmelidir"** ifadesidir.

Grafik 17: Öğrenci Hedef Kazanımlar II

Yukarıdaki Hedef Kazanımlar Grafiği'nde, öne çıkan kazanım ifadeleri özgüven ve öz benlik gelişimini de gösteren **"kendimi en az diğer insanlar kadar değerli buluyorum"**, **"bazı olumlu özelliklerim olduğumu düşünüyorum"**, **"genel olarak kendimden memnunum"** ve **"ben de diğer insanların birçoğunun yapabildiği kadar bir şeyler yapabilirim"** ifadeleridir. Bunun yanında öğretmenler üzerindeki etkisi de yüksek çıkan takım olma kazanımı da öğrencide etkisini göstermiştir. Negatif etki (düşüş) beklenen kazanım ifadesi olan **"kendini başarısız biri olarak görme eğilimi"**nde bir değişim gözlenmemiş ancak düşük ortalamada sabitlenmiştir.

Öğrenci Hedef Kazanımlar III

Grafik 18: Öğrenci Hedef Kazanımlar III

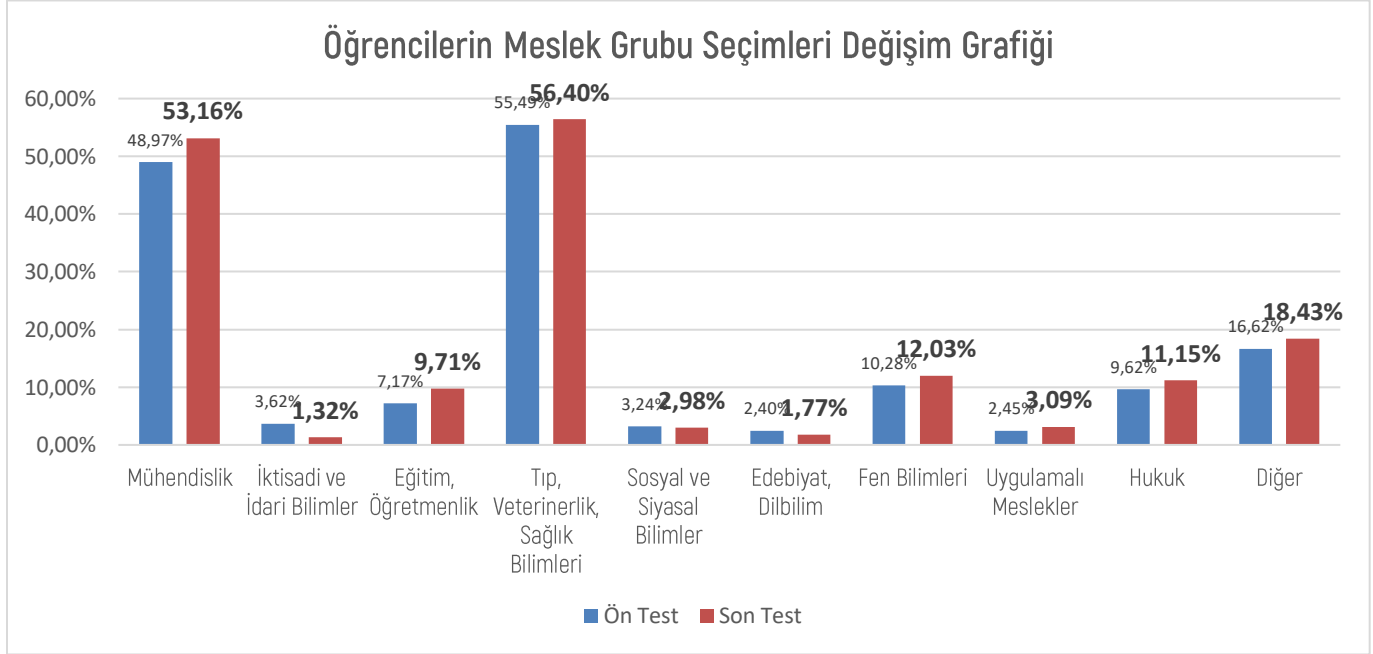
Bu ölçeğin üçüncü ve sonuncusu olan yukarıdaki Hedef Kazanımlar III grafiğinde, tüm pozitif beklentili ifadelerde pozitif değişim gerçekleşmiş ve tüm negatif beklentili kazanım ifadelerinde negatif değişim gerçekleşmiştir.

Bu kazanım ifadelerinde öne çıkan önemli değişimler, "kariyer planlamalarını yaparken, gerekli mesleki değerleri kazanmak için ek çalışmalar yapmak" ve "kadının toplumsal hayattaki ve iş yaşamındaki varlığını desteklemek"tir. Cinsiyetin meslek seçiminde önemli bir unsur olduğu yönündeki ifadede düşüş gözlenmiştir.

6.1 Öğrencilerin Meslek Seçimlerindeki Değişimler ve Etkili Faktörler

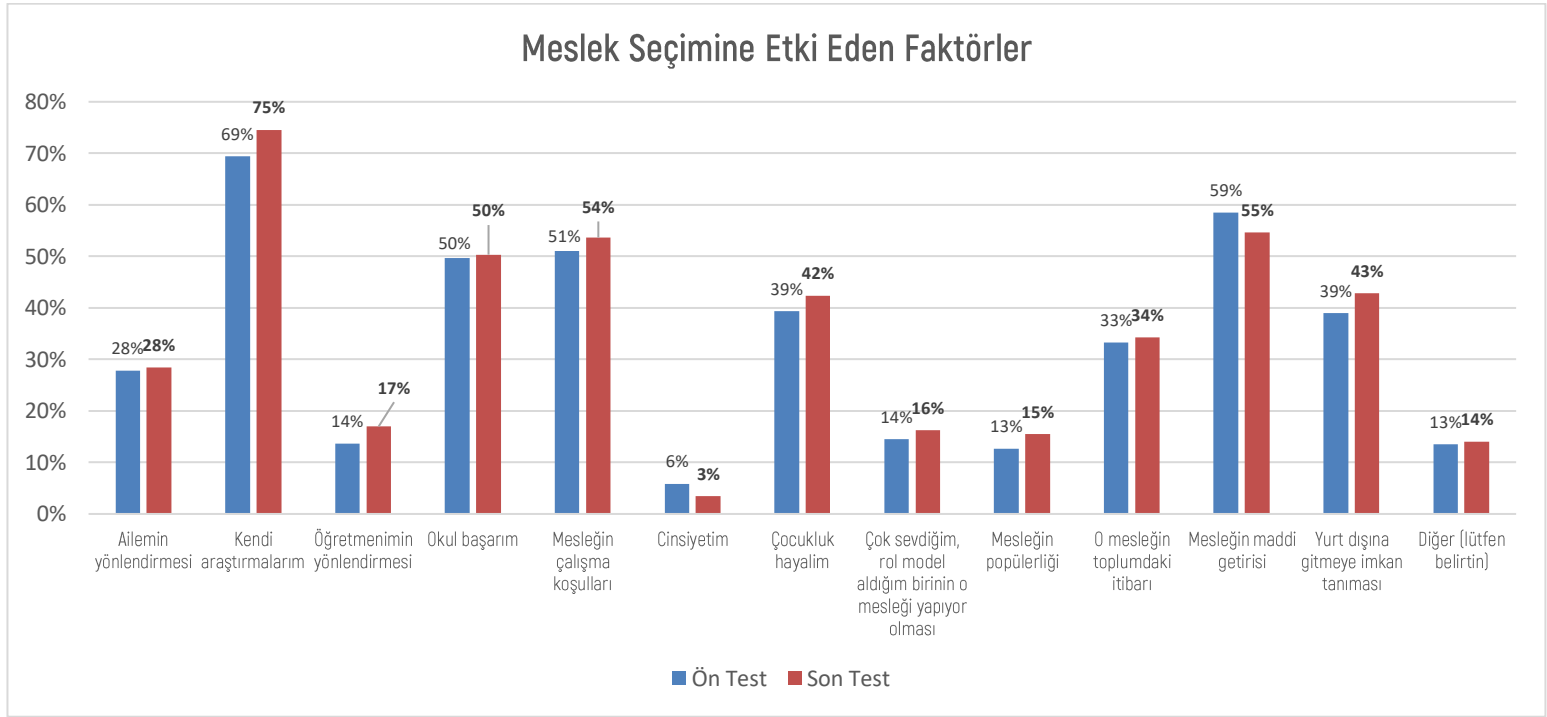
Bu bölümde öğrencilerin 1 yıl önce hangi bölümleri seçecekleri ve katıldıkları tüm uygulamalardan ve COVID19 salgını sürecinden sonra hangi bölümü seçecekleri sorulmuştur. Bunun yanında meslek seçerken hangi motivasyonlarla hareket ettikleri nicel ve nitel veri toplama yöntemleriyle sorgulanmıştır. Meslek grubu soruları, Türkiye İstatistik Kurumu'nun da kullandığı kategorilere göre sorgulanmış, aşağıdaki grafikte paylaşılmıştır.

Grafik 19 Meslek Grubu Seçimleri Değişim Grafiği

Yukarıdaki Meslek Grubu Seçimleri Değişim Grafiği'nde öncelikle göze çarpan veri öğrencilerin çok büyük bir çoğunluğunun **Mühendislik, Tıp, Veterinerlik, Sağlık Bilimleri** kategorilerinde yoğunlaşmasıdır. En yüksek değişim puanına sahip kategori ise mühendislik kategorisidir. 1 yıl önce yaklaşık %49 orana sahip mühendislik kategorisi, son testte %53,16 orana yükselmiştir. Artış gösteren diğer kategoriler ise **Tıp/Sağlık Bilimleri, Fen Bilimleri, Uygulamalı Meslekler** ile **Eğitim ve Öğretmenlik** kategorileridir. Bu kategorilere kaymalar ise düşüş gözlenen **İktisadi ve İdari Bilimler, Sosyal ve Siyasal Bilimler, Edebiyat/Dilbilim** bölümlerinde gerçekleşmiştir. Grafik ile öğrencilerin açık uçlu sorularda verdikleri yanıtlar birlikte düşünüldüğünde salgın da dahil geçirdikleri bu bir yıllık süreç öğrencilerin yarısında bilinçli bir etki yaratırken diğer yarısının meslek seçimlerinde etkili olmamıştır. Mühendislik mesleğine olan ilgi zaten yüksek bir ilgiyken bu ilgi daha da pekişmiş görünmektedir. **Kız öğrencilerin**, mühendislik mesleğine, özellikle **genetik ve endüstri mühendisliklerine** gelişen bir ilgisinden söz etmek mümkündür.

Aşağıda Meslek Seçimine Etki Eden Faktörler Grafiği'nde, yine kapalı uçlu kategoriler kullanılmış, beklenen yanıtlar sıralanarak öğrencilerin çoklu yanıtlayabileceği şekilde kurgulanmıştır. Burada meslek seçimine etki eden faktörler uzun vadede değişebilen güçlü yapılar olduğundan ön-son testte yüksek değişim beklenmiyorken, bazı kategorilerde yüksek değişim gözlenmiştir.

Grafik 20 Meslek Seçimine Etki Eden Faktörler Grafiği

Yukarıda Meslek Seçimine Etki Eden Faktörler Grafiği'nde, öğrenciler onlarda en çok etkili olan üç faktörü işaretleyerek kategorilerin yüzdelik ortalamalarını belirlemişlerdir. Meslek seçiminde en belirleyici kategoriler, öğrencilerin kendi yaptıkları araştırmalar, mesleğin maddi getirisi, mesleğin çalışma koşulları ile okul başarımları olarak belirlenmiştir. En yüksek artışa sahip kategori ise "kendi araştırmalarım" kategorisi ve "yurt dışına gitmeye imkan tanınması"dır. Düşüş gözlenen kategoriler ise beklendiği üzere "cinsiyet" kategorisidir. Düşüş gözlenen diğer kategori ise mesleğin maddi getirisidir.

Son-testte öğrencilere meslek seçimlerini en çok etkileyen motivasyonları açık uçlu bir şekilde de sorulmuştur. Öğrencilerden gelen yanıtlar anahtar kelimelere kodlanarak aşağıdaki kelime bulutunda gösterilmiştir:

- “Kesinlikle değişmedi. İlk tercihim, çocukluk hayalim tıp ama o mesleğe daha çok bağlanmamı sağladı. İkinci tercihim olacak makine mühendisliği hakkında daha çok araştırma yapıp fikir sahibi olmamı sağlayacak zamanım oldu.”
- “Evet yarattı. Benim şu an aklımda iki meslek var. Birincisi endüstri mühendisliği, ikincisi ise moleküler biyoloji ve genetik. Bu pandemi sürecinde aşı bulmanın ne kadar zor olduğunu anladım. Tıp teknolojisi her ne kadar gelişmiş olsa da - en azından biz öyle düşünssek de - hala eksik olan ve hala insanları ya da dünyayı kurtarmak konusunda eksik kaldığımız bazı şeylerin olduğunu fark ettim. Belki moleküler biyoloji ve genetik okuyup gelecekteki pandemiler ve hastalıklar adına iyi çalışmalar sürdürüp Türkiye’nin hatta dünyanın ilk aşı bulan bilim insanı olabilirim düşüncesi son iki aydır beynimde oldukça fazla yer edinmiş durumda.”
- “Değişim yaratmadı fakat sağlık alanında tekrardan kendimi iyi hissetmeyeceğime ve insanları sadece tedavi ederek vb. şekilde yardım değil onların işine yarayacak makineler yaparak da yardım edebileceğim anladım.”
- “Büyük çaplı bir değişiklik yaratmadı. Fakat tıp alanında çalışma isteğimi tekrar gözden geçirdim ve bu mesleğin bana mühendislik kadar uygun olmadığını anladım. **Kadın mühendislerin**, özellikle genetikçilerin neler yapabildiğini görmek beni cesaretlendirdi.”
- “Kafamı karıştırdı ve korku yarattı çünkü virüs nedeniyle dışarı çıkmaya korktuğumuz bugünlerde ekonominin zayıflamasıyla özellikle endüstri mühendislerinin iş alanlarının azalabileceği görünüşündeyim.”
- “Aklımda hep iki meslek vardı benim. Küçüklükten beri ya mühendis ya doktor olmak istiyorum. İki mesleğe de ilgi duyduğumdan üniversite tercihlerimi buna göre yapacağım. O yüzden bu durumun pandemi sürecinde kafamı karıştırdığını söyleyemiyorum.”
- “Mühendislik ve doktorluk arasında kalıyorum hep. Bu süreçte de doktor olmanın zorluğunu tekrar anlamış oldum ama sonuçta ‘sen yanmazsan ben yanmazsam nasıl çıkacak karanlıklar aydınlığa?’ düşüncesindeyim.”
- “Bir doktor insanı kurtarır bir mühendis insanlığı kurtarır diye düşünüyorum. **Kadın mühendisler** de bu süreçte harikalar yarattılar.”

7. Sonuçlar ve neriler

Bu bölümde, raporun genel çıkarımları paylaşılacak, Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesi Lise Programı'nın 2019-2020 sonuçları özetlenerek, tespit edilen ihtiyaçlar sunulacaktır. Projenin lise programında; toplumun daha geniş kesimlerinde farkındalık yaratılması ve erken yalarda oluşan mesleki tercihlere yönelik bilgilendirme faaliyetleri yürütülmesi hedeflenmiştir.

Bu kapsamda lise öğrencileri, öğretmenler ve veliler için mühendislik mesleğini tanıtıcı faaliyetler gerçekleştirildi. Bu faaliyetler sonunda öğrencilerin mühendislik mesleğini tanıyarak seçmeleri halinde elde edecekleri gelecek fırsatları konusunda haberdar olmaları amaçlandı. Bu amaçla bireylerin, **kendi özelliklerini tanımalarına, geleceklerini kurgularken hedeflerini belirlemelerine, hedeflere ulaşabilmek için gelişim planlarını oluşturmalarına ve planlarını gerçekleştirmek için çalışmalarına rehberlik edecek öğretmenlerle eğitimler gerçekleştirilmiştir.**

Bu ğrenme deneyiminin, kendi kişisel ve mesleki gelişimlerine yüksek düzeyde katkı sağladığını ifade eden öğretmenler, edindikleri bu yaklaşımı öğrencilerine ve meslektaşlarına aktarmışlardır. Öğrencilerin karakter, mizaç, beceri ve yatkınlıklarına göre doğru meslek grubunu tercih etmeleri için onlara kılavuzluk etmişlerdir. Öğretmenler, kendilerinde dahi bulunan çeşitli kalıp yargıların farkına varmış, bu kalıp yargıların öğrencilerde oluşmaması ve mevcut kalıp yargıların potansiyel etkilerinin ortadan kaldırılması için çalışmalar yapmışlardır.

Öğretmenler, proje ve hedefleriyle ilgili memnuniyetlerini raporun içinde de kısmi olarak paylaşıldığı üzere sıklıkla dile getirmişler, bunun yanında projeye dair taleplerini de dile getirmişlerdir. Bu taleplerden en önemlisi, projenin çok daha fazla öğretmene ve Türkiye'nin tüm illerine yayılmasıdır. Bu amaçla önümüzdeki dönemde daha fazla öğretmene yaygınlaştırılması için aksiyon alınmasının ve özellikle Milli Eğitim Bakanlığı'nın bu projedeki paydalığının çok önemli olduğunu vurgulamaktadırlar.

ne çıkan diğer bir geri bildirim ise, projenin ağı ve öğrencileri daha çok yakalayabilmesi için projenin içine uzaktan eğitim ve dijital araçların da dahil edilmesidir. Dijital teknolojilerin gençler üzerindeki etkisini ğretmenler COVID19 salgını sürecinde daha da belirgin şekilde tecrübe ettiklerini ve bu projede de e-mentorluk, webinarlar, evrimii bilgilendirme toplantıları yer almasını özellikle talep etmektedirler.

Bunun bir diğerk sebebi de öğretmenlerin bahar dönemi için planladıkları uygulamaları tam istedikleri haliyle gerçekleştirememiş olmalarıdır. Bu anlamda dijital bir desteğe ihtiyaç duymaktadırlar.

ÖRAV olarak, özellikle böylesi zorlu bir dönemde, böylesi ihtiyaca karşılık gelen bir projenin paydaşı olmaktan memnuniyet duyuyor ve öğretmenlerden gelen talep ve beklentileri bizler de paylaşıyoruz.

Kız çocuklarının güçlendirilmesi ve cinsiyetin meslek seçiminde bir etki faktörü olarak ortadan kalkmasını çok önemli buluyor, projenin kapasitesinin artmasını, hedef kitlesinin büyümesini, sosyal etkisinin daha da artmasını diliyoruz.

EKLER – İzleme Faaliyetlerinde Kullanılan Formlardan Örnekler

Türkiye'nin Mühendis Kızları 2019 Eğitim Değerlendirme Anketi

Merhaba Değerli Katılımcımız,

Bu anketle eğitimimiz ile ilgili görüş ve önerilerinizi almak istiyoruz. Anket sonuçları, yürütmekte olduğumuz çalışmalarımızın geliştirilmesine ve yeni çalışmaların oluşturulmasına temel oluşturacaktır. Lütfen adınızı belirtmeyiniz. Soruları içtenlikle yanıtlayarak sağlayacağınız destek için teşekkür ederiz.

Saygılarımızla,
Öğretmen Akademisi Vakfı

* 1. Görev yaptığınız okul

* 2. Okul tipi

☐ Devlet

☐ Özel

* 3. İl

* 4. Branşınız

* 5. Cinsiyet

☐ Kadın

☐ Erkek

☐ Belirtmek istemiyor

* 6. Mesleki çalışma süreniz

* 7. Eğitimde en yararlı bulduğunuz konu/uygulama/yöntem hangisidir? Bahseder misiniz?

* 8. Bu dönem okula gittiğinizde, aldığınız bu eğitimi kullanarak yapacağınız ya da değiştireceğiniz ilk şey:

* 9. Şimdi düşündüğünüzde bu eğitim sizde neyi değiştirmiş ya da değiştirmeye aday olabilir? (Bilgi, yaklaşım, pratik vb.)

* 10. Bu eğitimin tasarımcısı olsanız, eğitimde neyi farklı yapardınız?

* 11. Liderlik, kariyer danışmanlığı, toplumsal cinsiyet, eğitimcilik gibi becerilerinizi geliştirmek için başka hangi farklı eğitimlere ya da nelere ihtiyaç duyuyorsunuz?

* 12. Lütfen aşağıdaki ifadeleri Zayıf'dan Çok İyi'ye kadar derecelendirilmiş ölçekte, size uygun olan seçeneği işaretleyiniz.

	Zayıf	Geliştirilmeli	Orta	İyi	Çok iyi
Eğitimin, ihtiyaçlarınıza yönelik konular içermesi	☐	☐	☐	☐	☐
Örneklerin içeriği pekiştirecek nitelikte olması	☐	☐	☐	☐	☐

	Zayıf	Geliştirilmeli	Orta	İyi	Çok iyi
İçerik ve eğitim süresinin dengesi	☐	☐	☐	☐	☐
İçeriğin ilgi çekici oluşu	☐	☐	☐	☐	☐
İçeriğin anlaşılır oluşu	☐	☐	☐	☐	☐
Tartışmalara yeterli süre ayrılması	☐	☐	☐	☐	☐
Yapılan etkinliklerin eğitimin amacına uygunluğu	☐	☐	☐	☐	☐
Alıştırmaların yeterli sayıda oluşu	☐	☐	☐	☐	☐
Materyallerin öğrenmeyi kolaylaştırıcı nitelikte oluşu	☐	☐	☐	☐	☐
Diğer katılımcılarla etkileşim olanağı sağlanması	☐	☐	☐	☐	☐
Eğitim öncesi bilgilendirmenin yeterliliği	☐	☐	☐	☐	☐
Eğitim gününün uygun şekilde planlanması	☐	☐	☐	☐	☐
Eğitim saatlerinin uygun şekilde planlanması	☐	☐	☐	☐	☐
Eğitim materyallerinin özenli bir biçimde hazırlanışı	☐	☐	☐	☐	☐
Fiziksel ortamın çalışmaya uygunluğu	☐	☐	☐	☐	☐
Eğitimin mesleki gelişiminize sağladığı katkı	☐	☐	☐	☐	☐
Eğitimin kişisel gelişiminize sağladığı katkı	☐	☐	☐	☐	☐
Eğitimin kişisel yaklaşımınıza sağladığı katkı	☐	☐	☐	☐	☐
Eğitimin sınıfa taşıyabileceğiniz yaratıcı etkinlikler konusunda sağladığı katkı	☐	☐	☐	☐	☐

	Zayıf	Geliştirilmeli	Orta	İyi	Çok iyi
Lojistik koşullar (seyahat, konaklama vb.)	☐	☐	☐	☐	☐
Eğitime ilişkin genel değerlendirmeniz	☐	☐	☐	☐	☐

* 13. Lütfen katıldığınız eğitim oturumlarını değerlendiriniz. Zayıf'dan Çok iyi'ye kadar derecelendirilmiş ölçekte, size uygun olan seçeneği işaretleyiniz.

	Zayıf	Geliştirilmeli	Orta	İyi	Çok iyi
Açılış Konuşmaları, Proje Tanıtımı (1. Gün)	☐	☐	☐	☐	☐
Etkili İletişim (1. Gün)	☐	☐	☐	☐	☐
Takım Olma (1. Gün)	☐	☐	☐	☐	☐
Eleştirel Düşünceye Giden Yol, Soru Sorma (1. Gün)	☐	☐	☐	☐	☐
Bugünden Geleceğime, Mesleki Gelişim (2. Gün)	☐	☐	☐	☐	☐
Bugünden Geleceğime, Kariyer Danışmanlığı (2. Gün)	☐	☐	☐	☐	☐
Toplum içinde Ben, Bireyi Tanıma (3. Gün)	☐	☐	☐	☐	☐
Toplum içinde Ben, Kapsayıcılık ve Toplumsal Cinsiyet (3. Gün)	☐	☐	☐	☐	☐
Mühendisliğin Tanıtılması, Konuşmacı 1 (3. Gün)	☐	☐	☐	☐	☐
Mühendisliğin Tanıtılması, Konuşmacı 2 (3. Gün)	☐	☐	☐	☐	☐
Tekne Gezisi (3. Gün)	☐	☐	☐	☐	☐
Karar Senin (4. Gün)	☐	☐	☐	☐	☐
Ortak Etkinliklerin Planlanması (4. Gün)	☐	☐	☐	☐	☐
Kapanış (4. Gün)	☐	☐	☐	☐	☐

* 14. Lütfen eğitimcinizi aşağıdaki kriterlere göre 1 en düşük ve 5 en yüksek olmak üzere, uygun olan şekilde değerlendiriniz.

	1	2	3	4	5
Bilgisi ve konuya hâkimiyeti	☐	☐	☐	☐	☐
Algı ve yaklaşımı	☐	☐	☐	☐	☐
Sunum becerileri	☐	☐	☐	☐	☐
İletişim becerileri	☐	☐	☐	☐	☐
Zaman yönetimi	☐	☐	☐	☐	☐
Katılımı teşvik etme	☐	☐	☐	☐	☐

* 15. Son olarak tüm bu değerlendirmenin dışında eğitime, eğitimcilere, ÖRAV'a ya da LİMAK'a yönelik başka geri bildirimleriniz varsa, bizimle paylaşmanız kendimizi daha çok geliştirmemizi sağlayacaktır. Bunun için size şimdiden teşekkür ederiz. (Lütfen geri bildiriminizi adres göstererek yazınız)

* 1. Ön ve Son testinizi eşleştirebilmemiz ve değerlendirmenin anonim kalması adına, aşağıdaki kutuya 6 haneli kodunuzu giriniz. Bu kod isminizin ilk harfi, doğum yılınız ve yaşadığınız şehrin ilk harfinden oluşmaktadır. (Örneğin 2003 doğumlu, Van'da yaşayan Berfin isimli kişi için kod: B2003V şeklinde yazılmalıdır.)

* 2. Yaşadığınız il

* 3. İlçeniz

* 4. Sınıfınız

☐ 9

☐ 10

☐ 11

☐ 12

* 5. Cinsiyetiniz

☐ Kız

☐ Erkek

* 6. Aşağıdaki ifadeleri size uygun şekilde değerlendiriniz.

	Kesinlikle katılmıyorum.	Katılmıyorum.	Ne katılıyorum Ne katılmıyorum.	Katılıyorum.	Tamamen katılıyorum.
1. Hedeflediğim bir şeyi yapmak için plan yaparım.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Öğretmenimden yardım isterken rahatım.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Özellikleri bana benzemeyen biriyle arkadaş olamam.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Karar alırken başkalarını düşünmek önemlidir.	☐	☐	☐	☐	☐

	Kesinlikle katılmıyorum.	Katılmıyorum.	Ne katılıyorum Ne katılmıyorum.	Katılıyorum.	Tamamen katılıyorum.
5. Yaşamımı iyileştirmek için değişiklikler yapabilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
6. Başkalarında olmayan beceri ve yeteneklere sahibim.	☐	☐	☐	☐	☐
7. Problemim olduğunda konuşabileceğim kişiler var.	☐	☐	☐	☐	☐
8. Başkalarının haklarına saygı duyarım ve onları korurum.	☐	☐	☐	☐	☐
9. Kızlar ve erkekler eşit derecede ev işi yapmalıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
10. Kızlar ve erkekler eşit derecede okula devam etmelidir.	☐	☐	☐	☐	☐
11. Dilini bilmediğim biriyle arkadaş olabilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
12. Bir sorunu çözmekle ilgili kendime takım oluşturup onlara liderlik edebilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
13. Kendimi en az diğer insanlar kadar değerli buluyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
14. Bazı olumlu özelliklerim olduğunu düşünüyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
15. Genelde kendimi başarısız bir kişi olarak görme eğilimindeyim.	☐	☐	☐	☐	☐
16. Ben de diğer insanların birçoğunun yapabildiği kadar bir şeyler yapabilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
17. Genel olarak kendimden memnunum.	☐	☐	☐	☐	☐
18. Takım olma, etkileşim ve yardımlaşma gerektirir.	☐	☐	☐	☐	☐
19. Takım halinde çalışmak, kendimizi gerçekleştirmemize daha fazla olanak sağlar.	☐	☐	☐	☐	☐

	Kesinlikle katılmıyorum.	Katılmıyorum.	Ne katılıyorum Ne katılmıyorum.	Katılıyorum.	Tamamen katılıyorum.
20. Okulda arkadaşlarımla bir ekip olduğumuzu düşünüyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
21. Meslek seçiminin bireylerin hayatındaki öneminin farkındayım.	☐	☐	☐	☐	☐
22. Kişilik özelliklerinin meslek seçiminde çok önemli bir yeri vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
23. Hedefe ulaşma yolunun gerçekçi ve ölçülebilir olması gerekmektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
24. Kariyer gelişiminde hedef belirlemenin önemini biliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
25. Özgüvenin, hedefime ulaşmada önemli bir payı olduğunu biliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
26. Kariyer planlamalarımı yaparken, gerekli mesleki değerleri de kazanmak için ek çalışmalar yaparım.	☐	☐	☐	☐	☐
27. Mesleklerle ilgili bilgi alabileceğim kaynakları bilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
28. Cinsiyet, meslek seçiminde önemli bir unsurdur.	☐	☐	☐	☐	☐
29. Bir bireyin bir mesleği yapmasında kadın ya da erkek olmasının bir önemi yoktur.	☐	☐	☐	☐	☐
30. Kalıp yargı, ön yargı ve ayrımcılık kavramlarının ne demek olduğunu bilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
31. Günlük konuşmalarımda bilerek ya da bilmeden ayrımcı ifadeler kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
32. Eşitlik, temel bir haktır.	☐	☐	☐	☐	☐

Kesinlikle
katılmıyorum.

Katılmıyorum.

Ne katılıyorum Ne
katılmıyorum.

Katılıyorum.

Tamamen
katılıyorum.

33. Kadının, toplumsal
hayattaki ve iş
hayatındaki yeri
önemlidir.

☐☐☐☐☐

34. Kadının iş
hayatındaki varlığını
destekliyorum.

☐☐☐☐☐

* 7. Seçeceğiniz mesleğe yönelik aşağıdaki bölümlerden hangisini seçmeyi düşünüyorsunuz? (En fazla 2 yanıt)

- ☐ Mühendislik
- ☐ İktisadi ve İdari Bilimler
- ☐ Eğitim, Öğretmenlik
- ☐ Tıp, Veterinerlik, Sağlık Bilimleri
- ☐ Sosyal ve Siyasal Bilimler
- ☐ Edebiyat, Dilbilim
- ☐ Fen Bilimleri
- ☐ Uygulamalı Meslekler
- ☐ Hukuk
- ☐ Diğer

* 8. Meslek seçiminize etki eden faktörler nelerdir? Birden fazla motivasyon işaretleyebilirsiniz.

- ☐ Ailemin yönlendirmesi
- ☐ Kendi araştırmalarım
- ☐ Öğretmenimin yönlendirmesi
- ☐ Okul başarımlarım
- ☐ Mesleğin çalışma koşulları
- ☐ Cinsiyetim
- ☐ Çocukluk hayalim
- ☐ Çok sevdiğim, rol model aldığım birinin o mesleği yapıyor olması
- ☐ Mesleğin popülerliği
- ☐ O mesleğin toplumdaki itibarı
- ☐ Mesleğin maddi getirisi
- ☐ Yurt dışına gitmeye imkan tanınması
- ☐ Diğer (lütfen belirtin)

* 9. Meslek seçiminizi yaparken, nelerin etkili olduğunu düşünüyorsunuz ve nelere dikkat ediyorsunuz?

* 1. Ön ve Son testinizi eşleştirebilmemiz ve değerlendirmenin anonim kalması adına, aşağıdaki kutuya 6 haneli kodunuzu giriniz. Bu kod isminizin ilk harfi, doğum yılınız ve yaşadığınız şehrin ilk harfinden oluşmaktadır. (Örneğin 2003 doğumlu, Van'da yaşayan Berfin isimli kişi için kod: B2003V şeklinde yazılmalıdır.)

* 2. Yaşadığınız il

* 3. İlçeniz

* 4. Sınıfınız

☐ 9

☐ 10

☐ 11

☐ 12

* 5. Cinsiyetiniz

☐ Kız

☐ Erkek

* 6. Aşağıdaki ifadeleri size uygun şekilde değerlendiriniz.

	Kesinlikle katılmıyorum.	Katılmıyorum.	Ne katılıyorum Ne katılmıyorum.	Katılıyorum.	Tamamen katılıyorum.
1. Hedeflediğim bir şeyi yapmak için plan yaparım.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Öğretmenimden yardım isterken rahatım.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Özellikleri bana benzemeyen biriyle arkadaş olamam.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Karar alırken başkalarını düşünmek önemlidir.	☐	☐	☐	☐	☐

	Kesinlikle katılmıyorum.	Katılmıyorum.	Ne katılıyorum Ne katılmıyorum.	Katılıyorum.	Tamamen katılıyorum.
5. Yaşamımı iyileştirmek için değişiklikler yapabilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
6. Başkalarında olmayan beceri ve yeteneklere sahibim.	☐	☐	☐	☐	☐
7. Problemim olduğunda konuşabileceğim kişiler var.	☐	☐	☐	☐	☐
8. Başkalarının haklarına saygı duyarım ve onları korurum.	☐	☐	☐	☐	☐
9. Kızlar ve erkekler eşit derecede ev işi yapmalıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
10. Kızlar ve erkekler eşit derecede okula devam etmelidir.	☐	☐	☐	☐	☐
11. Dilini bilmediğim biriyle arkadaş olabilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
12. Bir sorunu çözmekle ilgili kendime takım oluşturup onlara liderlik edebilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
13. Kendimi en az diğer insanlar kadar değerli buluyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
14. Bazı olumlu özelliklerim olduğunu düşünüyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
15. Genelde kendimi başarısız bir kişi olarak görme eğilimindeyim.	☐	☐	☐	☐	☐
16. Ben de diğer insanların birçoğunun yapabildiği kadar bir şeyler yapabilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
17. Genel olarak kendimden memnunum.	☐	☐	☐	☐	☐
18. Takım olma, etkileşim ve yardımlaşma gerektirir.	☐	☐	☐	☐	☐
19. Takım halinde çalışmak, kendimizi gerçekleştirmemize daha fazla olanak sağlar.	☐	☐	☐	☐	☐

	Kesinlikle katılmıyorum.	Katılmıyorum.	Ne katılıyorum Ne katılmıyorum.	Katılıyorum.	Tamamen katılıyorum.
20. Okulda arkadaşlarımla bir ekip olduğumuzu düşünüyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
21. Meslek seçiminin bireylerin hayatındaki öneminin farkındayım.	☐	☐	☐	☐	☐
22. Kişilik özelliklerinin meslek seçiminde çok önemli bir yeri vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
23. Hedefe ulaşma yolunun gerçekçi ve ölçülebilir olması gerekmektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
24. Kariyer gelişiminde hedef belirlemenin önemini biliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
25. Özgüvenin, hedefime ulaşmada önemli bir payı olduğunu biliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
26. Kariyer planlamalarımı yaparken, gerekli mesleki değerleri de kazanmak için ek çalışmalar yaparım.	☐	☐	☐	☐	☐
27. Mesleklerle ilgili bilgi alabileceğim kaynakları bilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
28. Cinsiyet, meslek seçiminde önemli bir unsurdur.	☐	☐	☐	☐	☐
29. Bir bireyin bir mesleği yapmasında kadın ya da erkek olmasının bir önemi yoktur.	☐	☐	☐	☐	☐
30. Kalıp yargı, ön yargı ve ayrımcılık kavramlarının ne demek olduğunu bilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
31. Günlük konuşmalarımda bilerek ya da bilmeden ayrımcı ifadeler kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
32. Eşitlik, temel bir haktır.	☐	☐	☐	☐	☐

Kesinlikle
katılmıyorum.

Katılmıyorum.

Ne katılıyorum Ne
katılmıyorum.

Katılıyorum.

Tamamen
katılıyorum.

33. Kadının, toplumsal
hayattaki ve iş
hayatındaki yeri
önemlidir.

☐☐☐☐☐

34. Kadının iş
hayatındaki varlığını
destekliyorum.

☐☐☐☐☐

* 7. Seçeceğiniz mesleğe yönelik aşağıdaki bölümlerden hangisini seçmeyi düşünüyorsunuz? (En fazla 2 yanıt)

- ☐ Mühendislik
- ☐ İktisadi ve İdari Bilimler
- ☐ Eğitim, Öğretmenlik
- ☐ Tıp, Veterinerlik, Sağlık Bilimleri
- ☐ Sosyal ve Siyasal Bilimler
- ☐ Edebiyat, Dilbilim
- ☐ Fen Bilimleri
- ☐ Uygulamalı Meslekler
- ☐ Hukuk
- ☐ Diğer

* 8. Meslek seçiminize etki eden faktörler nelerdir? Birden fazla motivasyon işaretleyebilirsiniz.

- ☐ Ailemin yönlendirmesi
- ☐ Kendi araştırmalarım
- ☐ Öğretmenimin yönlendirmesi
- ☐ Okul başarımlarım
- ☐ Mesleğin çalışma koşulları
- ☐ Cinsiyetim
- ☐ Çocukluk hayalim
- ☐ Çok sevdiğim, rol model aldığım birinin o mesleği yapıyor olması
- ☐ Mesleğin popülerliği
- ☐ O mesleğin toplumdaki itibarı
- ☐ Mesleğin maddi getirisi
- ☐ Yurt dışına gitmeye imkan tanınması
- ☐ Diğer (lütfen belirtin)

* 9. Meslek seçiminizi yaparken, nelerin etkili olduğunu düşünüyorsunuz ve nelere dikkat ediyorsunuz?

* 10. Son olarak Covid-19'a bağlı pandemi sürecini tecrübe etmek, meslek seçiminizle, kariyer planlamanızla ilgili geleceğe dönük düşüncelerinizde değişiklik yarattı mı? Ne değişti?

Bu ölçekle katılacağınız eğitiminin etkisini değerlendirmek istiyoruz. Eğitim sonunda da son-test uygulanacaktır.

- * 1. Ön ve Son testinizi eşleştirebilmemiz ve değerlendirmenin anonim kalması adına, aşağıdaki kutuya 6 haneli kodunuzu giriniz. Bu kod isminizin ikinci harfi doğum yılınız ve soyadınızın ikinci harfinden oluşmaktadır. (Örneğin 1984 doğumlu Fatma Demir isimli kişi için kod: A1984E şeklinde yazılmalıdır.)

* 2. Bu eğitimden ve programdan beklentileriniz nelerdir? Neden buradasınız?

* 3. Aşağıdaki ifadeleri size uygun şekilde değerlendiriniz.

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne katılıyorum Ne katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum.
Etkili iletişimin ilişkilerin yönetilmesindeki öneminin farkındayım.	☐	☐	☐	☐	☐
Etkili iletişimin kavramsal çerçevesini bilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
Etkili iletişim kurma yollarını bilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
Etkili iletişimin öğrencilerin kendini ifade edebilmelerine ve öğretmenle bağ kurabilmelerine olanak sağladığının farkındayım.	☐	☐	☐	☐	☐
Günlük hayatımda etkili iletişim kurarım.	☐	☐	☐	☐	☐
Beden dilinin sözlü iletişimde etkili olduğunu düşünürüm.	☐	☐	☐	☐	☐
Sözlü ve sözsüz iletişimin unsurlarını bilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
Öğüt vermek bir iletişim engeldir.	☐	☐	☐	☐	☐
İletişim engellerinden kaçınmak, bireylerin kendi çözümlerini bulmalarına katkı sağlar.	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerimin kendi ihtiyaçlarını fark etmeleri için onlara çözüm odaklı sorular sorarım.	☐	☐	☐	☐	☐
Bilinçli ya da bilinçsiz olarak kullandığım iletişim engelleri vardır.	☐	☐	☐	☐	☐

* 4. Aşağıdaki ifadeleri size uygun şekilde değerlendiriniz.

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne katılıyorum Ne katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum.
Takım olmanın kazanımlarını biliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
Ortak değer sisteminin anlamını biliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
Ekip içerisinde çalışırken daha üretken olurum.	☐	☐	☐	☐	☐
Takım oluşturma bir takım liderlik becerisi gerektirir.	☐	☐	☐	☐	☐
Takım olma, etkileşim ve yardımlaşma gerektirir.	☐	☐	☐	☐	☐
Bir hedefe ulaşırken takım olmak, verimliliği artırır.	☐	☐	☐	☐	☐
Bir takım içerisindeki grup rollerini biliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
İşlev rolleri ve bireysel roller konusunda bilgi sahibiyim.	☐	☐	☐	☐	☐
Sınıflarımın her birinin bir ekip olduğu bilinciyle onlara yaklaşırım.	☐	☐	☐	☐	☐
Okulda birlikte çalıştığım öğretmenlerle bir ekip olduğumuzu düşünüyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
Takım halinde çalışma öğrencilerin kendilerini gerçekleştirmesine olanak sağlar.	☐	☐	☐	☐	☐

* 5. Aşağıdaki ifadeleri size uygun şekilde değerlendiriniz.

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne katılıyorum Ne katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum.
Değişen koşullar karşısında öğrencilerimin de ihtiyaçlarının değiştiğini biliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerimin değişen ihtiyaçlarına liderlik edebiliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
Meslek seçiminin bireylerin hayatındaki öneminin farkındayım.	☐	☐	☐	☐	☐
Kişilik özelliklerinin meslek seçiminde çok önemli bir yeri vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
21. yüzyıl becerilerini biliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
21. yüzyıl becerilerini öğrencilerime kazandırmaya çalışırım.	☐	☐	☐	☐	☐
Kariyer gelişimde hedef belirlemenin önemini biliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
Hedefe ulaşma yolunun gerçekçi ve ölçülebilir olması gerekmektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
Kendine güven, bireyin hedefine ulaşmasında önemli bir yer tutar.	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerimin hedef belirlemesine onlara rehberlik edebilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
Kariyer planlama konusunda bireylere rehberlik edebilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
Bu proje kapsamında diğer okullarla işbirliği yapma konusunda fikirlerim var.	☐	☐	☐	☐	☐

* 6. Aşağıdaki ifadeleri size uygun şekilde değerlendiriniz.

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne katılıyorum Ne katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum.
Yetenek türlerini bilir ve fark edebilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
Yetenek türlerine göre öğrencilerimi analiz edebilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
Mizaç türlerini bilir ve fark edebilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
Mizaçlarına göre öğrencilerimi analiz edebilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
Mizaç, ilgi ve yeteneğe göre öğrencimin meslek seçimine rehberlik edebilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
Mesleki değerlerin analizini yapabilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerimin kariyer planlamalarında, mesleki değerleri kazanmaları için ek çalışmalar yaparım.	☐	☐	☐	☐	☐
Mesleklerle ilgili bilgi alabileceğim kaynakları bilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
Bireysel değerler ile mesleki değerlerin uyumlu olması gerekmektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
Cinsiyet, meslek seçiminde önemli bir unsurdur.	☐	☐	☐	☐	☐
Bir bireyin bir mesleği yapmasında kadın ya da erkek olmasının bir önemi yoktur.	☐	☐	☐	☐	☐
Kalıp yargı, ön yargı ve ayrımcılık kavramlarının ne demek olduğunu bilirim.	☐	☐	☐	☐	☐

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne katılıyorum Ne katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum.
Kapsayıcılığın önündeki toplumsal engellerin farkındayım.	☐	☐	☐	☐	☐
Günlük konuşmalarımda bilerek ya da bilmeden ayrımcı ifadeler kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
Kadının, toplumsal hayattaki ve iş hayatındaki yeri önemlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
Kadının iş hayatındaki varlığı desteklenmelidir.	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerimin, kadının toplum içindeki yerini ve önemini kavramaları için sınıftaki öğrenme ortamını buna göre düzenlerim.	☐	☐	☐	☐	☐
Eşitlik, temel bir haktır.	☐	☐	☐	☐	☐
Etkin yurttaşlık için, sosyal içerme (kapsayıcılık) çok önemlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerime, kadının önemini fark etmeleri için rehberlik ederim.	☐	☐	☐	☐	☐
Kadının, toplumda önemle yer alması için velilerimle işbirliği yaparım.	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerimin meslek seçimi yaparken, cinsiyete dayalı kalıp yargılardan kaçınmaları için onlara rehberlik ederim.	☐	☐	☐	☐	☐

* 7. Bu eğitim ve program sizde neyi değiştirmeye aday olabilir?

* 8. Sizce Türkiye'nin Mühendis Kızları programı, neyi değiştirmeyi/geliştirmeyi amaçlıyor?

9. Proje koordinatörlerine ve eğitimci ekibine iletmek istedikleriniz:

Bu ölçekle, parçası olduğunuz Türkiye'nin Mühendis Kızları programının etkisini değerlendirmek istiyoruz.

- * 1. Ön ve Son testinizi eşleştirebilmemiz ve değerlendirmenin anonim kalması adına, aşağıdaki kutuya 6 haneli kodunuzu giriniz. Bu kod isminizin ikinci harfi doğum yılınız ve soyadınızın ikinci harfinden oluşmaktadır. (Örneğin 1984 doğumlu Fatma Demir isimli kişi için kod: A1984E şeklinde yazılmalıdır.)

* 2. Bu eğitimden ve programdan beklentileriniz karşılandı mı? Programa dair görüşleriniz nelerdir?

* 3. Aşağıdaki ifadeleri size uygun şekilde değerlendiriniz.

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne katılıyorum Ne katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum.
Etkili iletişimin ilişkilerin yönetilmesindeki öneminin farkındayım.	☐	☐	☐	☐	☐
Etkili iletişimin kavramsal çerçevesini bilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
Etkili iletişim kurma yollarını bilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
Etkili iletişimin öğrencilerin kendini ifade edebilmelerine ve öğretmenle bağ kurabilmelerine olanak sağladığının farkındayım.	☐	☐	☐	☐	☐
Günlük hayatımda etkili iletişim kurarım.	☐	☐	☐	☐	☐
Beden dilinin sözlü iletişimde etkili olduğunu düşünürüm.	☐	☐	☐	☐	☐
Sözlü ve sözsüz iletişimin unsurlarını bilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
Öğüt vermek bir iletişim engeldir.	☐	☐	☐	☐	☐
İletişim engellerinden kaçınmak, bireylerin kendi çözümlerini bulmalarına katkı sağlar.	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerimin kendi ihtiyaçlarını fark etmeleri için onlara çözüm odaklı sorular sorarım.	☐	☐	☐	☐	☐
Bilinçli ya da bilinçsiz olarak kullandığım iletişim engelleri vardır.	☐	☐	☐	☐	☐

* 4. Aşağıdaki ifadeleri size uygun şekilde değerlendiriniz.

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne katılıyorum Ne katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum.
Takım olmanın kazanımlarını biliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
Ortak değer sisteminin anlamını biliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
Ekip içerisinde çalışırken daha üretken olurum.	☐	☐	☐	☐	☐
Takım oluşturma bir takım liderlik becerisi gerektirir.	☐	☐	☐	☐	☐
Takım olma, etkileşim ve yardımlaşma gerektirir.	☐	☐	☐	☐	☐
Bir hedefe ulaşırken takım olmak, verimliliği artırır.	☐	☐	☐	☐	☐
Bir takım içerisindeki grup rollerini biliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
İşlev rolleri ve bireysel roller konusunda bilgi sahibiyim.	☐	☐	☐	☐	☐
Sınıflarımın her birinin bir ekip olduğu bilinciyle onlara yaklaşırım.	☐	☐	☐	☐	☐
Okulda birlikte çalıştığım öğretmenlerle bir ekip olduğumuzu düşünüyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
Takım halinde çalışma öğrencilerin kendilerini gerçekleştirmesine olanak sağlar.	☐	☐	☐	☐	☐

* 5. Aşağıdaki ifadeleri size uygun şekilde değerlendiriniz.

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne katılıyorum Ne katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum.
Değişen koşullar karşısında öğrencilerimin de ihtiyaçlarının değiştiğini biliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerimin değişen ihtiyaçlarına liderlik edebiliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
Meslek seçiminin bireylerin hayatındaki öneminin farkındayım.	☐	☐	☐	☐	☐
Kişilik özelliklerinin meslek seçiminde çok önemli bir yeri vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
21. yüzyıl becerilerini biliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
21. yüzyıl becerilerini öğrencilerime kazandırmaya çalışırım.	☐	☐	☐	☐	☐
Kariyer gelişiminde hedef belirlemenin önemini biliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
Hedefe ulaşma yolunun gerçekçi ve ölçülebilir olması gerekmektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
Kendine güven, bireyin hedefine ulaşmasında önemli bir yer tutar.	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerimin hedef belirlemesine onlara rehberlik edebilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
Kariyer planlama konusunda bireylere rehberlik edebilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
Bu proje kapsamında diğer okullarla işbirliği yapma konusunda fikirlerim var.	☐	☐	☐	☐	☐

* 6. Aşağıdaki ifadeleri size uygun şekilde değerlendiriniz.

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne katılıyorum Ne katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum.
Yetenek türlerini bilir ve fark edebilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
Yetenek türlerine göre öğrencilerimi analiz edebilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
Mizaç türlerini bilir ve fark edebilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
Mizaçlarına göre öğrencilerimi analiz edebilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
Mizaç, ilgi ve yeteneğe göre öğrencimin meslek seçimine rehberlik edebilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
Mesleki değerlerin analizini yapabilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerimin kariyer planlamalarında, mesleki değerleri kazanmaları için ek çalışmalar yaparım.	☐	☐	☐	☐	☐
Mesleklerle ilgili bilgi alabileceğim kaynakları bilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
Bireysel değerler ile mesleki değerlerin uyumlu olması gerekmektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
Cinsiyet, meslek seçiminde önemli bir unsurdur.	☐	☐	☐	☐	☐
Bir bireyin bir mesleği yapmasında kadın ya da erkek olmasının bir önemi yoktur.	☐	☐	☐	☐	☐
Kalıp yargı, ön yargı ve ayrımcılık kavramlarının ne demek olduğunu bilirim.	☐	☐	☐	☐	☐

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne katılıyorum Ne katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum.
Kapsayıcılığın önündeki toplumsal engellerin farkındayım.	☐	☐	☐	☐	☐
Günlük konuşmalarımda bilerek ya da bilmeden ayrımcı ifadeler kullanırım.	☐	☐	☐	☐	☐
Kadının, toplumsal hayattaki ve iş hayatındaki yeri önemlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
Kadının iş hayatındaki varlığı desteklenmelidir.	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerimin, kadının toplum içindeki yerini ve önemini kavramaları için sınıftaki öğrenme ortamını buna göre düzenlerim.	☐	☐	☐	☐	☐
Eşitlik, temel bir haktır.	☐	☐	☐	☐	☐
Etkin yurttaşlık için, sosyal içerme (kapsayıcılık) çok önemlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerime, kadının önemini fark etmeleri için rehberlik ederim.	☐	☐	☐	☐	☐
Kadının, toplumda önemle yer alması için velilerimle işbirliği yaparım.	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerimin meslek seçimi yaparken, cinsiyete dayalı kalıp yargılardan kaçınmaları için onlara rehberlik ederim.	☐	☐	☐	☐	☐

* 7. Bu eğitim ve program sizde neleri değiştirdi?

* 8. Sizce Covid-19 virüsüne bağlı karantina süreci, kariyer yönetimi anlamında neleri değiştirdi? Öğrencilerin çoğunlukla tercih ettiği ya da etmediği meslek gruplarında değişim yaşanmış mıdır?

* 9. Karantina dönemi ile ilgili aşağıdaki ifadeleri size uygun şekilde değerlendiriniz.

	Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne katılıyorum Ne katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum
1) Evde olmak bana iyi hissettiriyor.	☐	☐	☐	☐	☐
2) Evde sevdiğim şeylerle uğraşabiliyorum. (Kitap, dizi, film, dekorasyon vb.)	☐	☐	☐	☐	☐
3) Keşke okul hep böyle uzaktan olsa.	☐	☐	☐	☐	☐
4) Okulu ve meslektaşlarımı özleyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
5) Evden/uzaktan eğitimi, okuldakinden daha verimli buluyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
6) Öğrencilerimi özleyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
7) Evde olmak çaresiz ve kötü hissettiriyor.	☐	☐	☐	☐	☐
8) Ev işlerinden hiçbir şey yapmaya vakit kalmıyor.	☐	☐	☐	☐	☐
9) Evdeyken kişisel veya mesleki gelişimimle ilgili çevrim içi (online) eğitimlere katılabiliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐

	Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne katılıyorum Ne katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum
10) Görüşmek istediğim insanlarla, dijital ortamda görüşmeler yapıyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
11) Dijital ortamda eğitimlere ya da toplantılara katılmak için gerekli araçlara sahibim.	☐	☐	☐	☐	☐
12) Teknolojiyi kullanırken kendimi donanımlı ve yeterli hissediyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
13) Korona sürecinde yaşadığım stresle başa çıkabiliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
14) Bu süreç bittiğinde hayatın "normal" akışına kolayca uyum sağlayabilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
15) Bu süreçte çevremden ya da sosyal medyadan "üretken olma" baskısı hissediyorum.	☐	☐	☐	☐	☐

10. Son olarak iletmek ya da görüş bildirmek istediğiniz bir konu var mı?